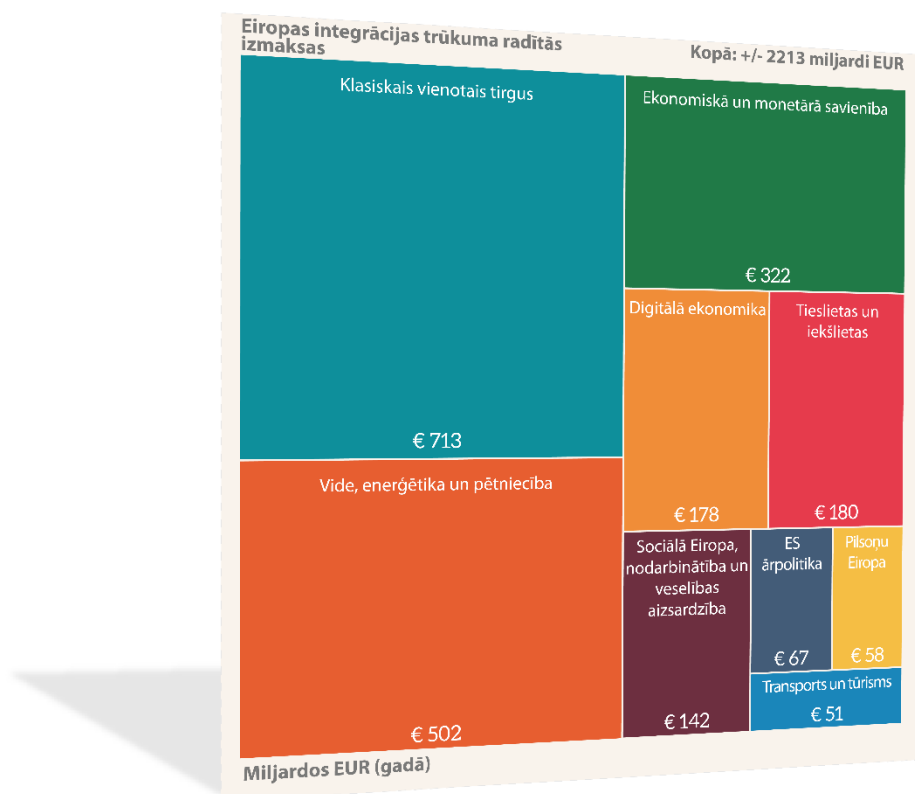

Eiropas divu triljonu euro dividende

Eiropas integrācijas trūkuma radīto izmaksu attēlojums, 2019–2024

ĪSS PĒTĪJUMA IZKLĀSTS

EPRS | Eiropas Parlamenta Izpētes dienests

Eiropas pievienotās vērtības nodaļa
PE 631.745 – 2019. gada aprīlis

Eiropas divu triljonu euro dividende:

Eiropas integrācijas trūkuma radīto izmaksu attēlojums, 2019–2024

ĪSS PĒTĪJUMA IZKLĀSTS

Šajā dokumentā īsumā ir izklāstīts pētījums, kurā apkopots pašlaik notiekošais darbs pie ilgtermiņa projekta, kura mērķis ir noteikt un analizēt Eiropas integrācijas trūkuma radītās izmaksas vairākās politikas jomās. Šis jēdziens, ko Eiropas Parlaments pirmo reizi izmantoja pagājušā gadsimta 80. gados, šajā pētījumā izmantots, lai mūsdienu Eiropas ekonomikā skaitliski izmērītu ieguvumu efektivitātes ziņā, kuru iespējamais panākt, īstenojot vairākas Parlamenta neseno atbalstītas politikas iniciatīvas — no plašāka un dziļāka digitālā vienotā tirgus līdz sistemātiskākai valstu un Eiropas aizsardzības politikas koordinācijai vai ciešākai sadarbībai nolūkā apkarot uzņēmumu ienākuma nodokļa apiešanu. Minētais labums galvenokārt tiek mērīts kā radītais papildu IKP vai publisko resursu racionālāka izmantošana.

Jaunākā analīze rāda, ka Eiropas (ES-28) ekonomika varētu iegūt vairāk nekā 2200 miljardus EUR, ja Savienības iestādes vairākās specifiskās jomās pieņemtu Parlamenta atbalstītās politikas un ja šīs politikas pēc tam pilnībā tiktu īstenotas desmit gadu laikā, proti, no 2019. gada līdz 2029. gadam. Minētais ieguvums būtu divu triljonu euro dividende jeb ES kopējā IKP (2017. gadā — 15,3 triljoni EUR) palielinājums par aptuveni 14 %. Ir iecerēts, ka pētījums sniegs ieguldījumu notiekošajās diskusijās par Eiropas Savienības politikas prioritātēm nākamajam piecu gadu institucionālajam ciklam (no 2019. gada līdz 2024. gadam).

REDAKTORS:

Anthony Teasdale

e-pasts: EPRS-EuropeanAddedValue@ep.europa.eu

DOKUMENTU SAGATAVOJA:

Micaela Del Monte, Tatjana Evas, Aleksandra Heflich, Niombo Lomba, Klaus Müller, Cecilia Navarra, Jerome Saulnier, Elodie Thirion un Wouter Van Ballegooij (Eiropas pievienotās vērtības nodaļa) un *Tania Latici un Laura Puccio* (Deputātiem paredzēto izpētes pakalpojumu direktorāts).

Autori izsaka pateicību Eiropas pievienotās vērtības nodaļas praktikantiem *Charalampos Avlakitīs* un *Federico Brovelli* par izpētes darbā sniegto palīdzību.

Eiropas Parlamenta
Parlamentārās izpētes pakalpojumu ģenerāldirektorāts (EPRS)

Atbalstu sniedza:

Eiropas Parlamenta
Ģenerālsēkretāra biroja
EP Inovācijas grupa.

VALODU VERSIJAS:

Oriģinālvaloda: EN

Manuskripts tika pabeigts 2019. gada aprīlī.
Briselē, © Eiropas Savienība, 2019.

ATRUNA

Šis dokuments ir sagatavots un paredzēts Eiropas Parlamenta deputātiem un darbiniekiem kā pamatinformācijas materiāls, lai viņiem palīdzētu parlamentārajā darbā. Par dokumenta saturu atbild tikai tā autors(-i), un tajā paustie viedokļi nav uzskatāmi par tādiem, kas atspoguļo Parlamenta oficiālo nostāju.

Reproducēšana un tulkošana nekomerciālā nolūkā ir atļauta ar nosacījumu, ka tiek norādīts avots un ka Parlaments par to tiek iepriekš informēts un tam tiek nosūtīta kopija.

PE 631.745
ISBN: 978-92-846-5012-5
DOI: 10.2861/7853
CAT: QA-02-19-215-LV-N

Eiropas divu triljonu euro dividende: **Eiropas integrācijas trūkuma radīto izmaksu** **attēlojums, 2019–2024**

levads

Kopsavilkums

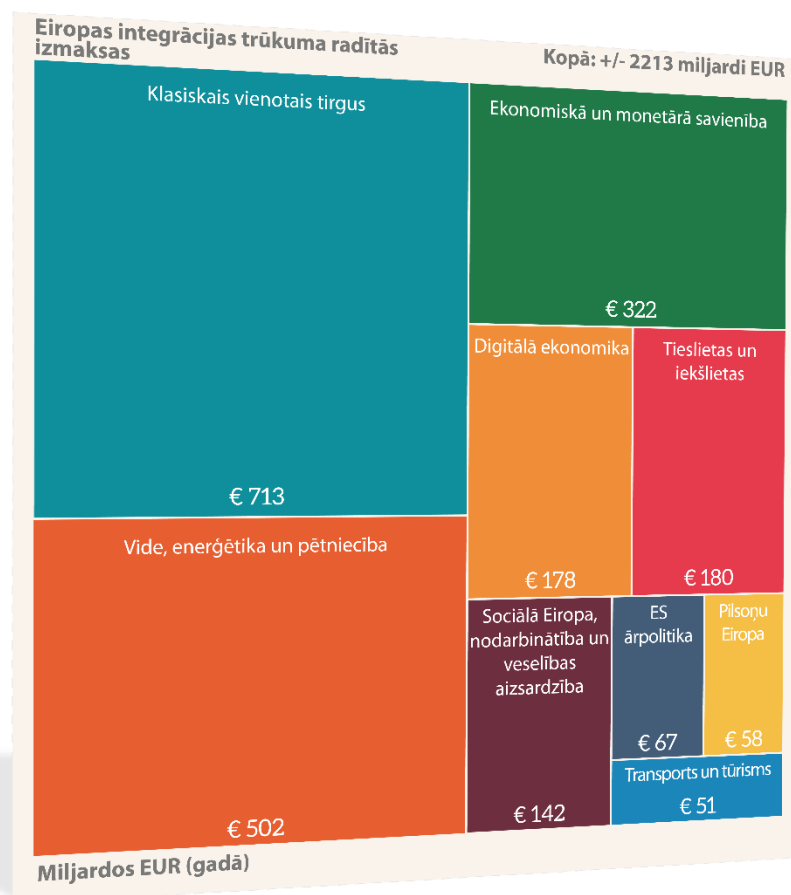
Kopīga Eiropas Savienības rīcība tās iedzīvotājiem var sniegt ievērojamu ekonomisko labumu. Vairāku gadu desmitu garumā veidotais pašreizējais vienotais tirgus, piemēram, jau ir izraisījis Eiropas (ES-28) ekonomikas pieaugumu par vairāk nekā 5 %, nodrošinot patērētājiem plašāku izvēli un ražotājiem lielākus apjomradītus ietaupījumus un tādējādi veicinot tirdzniecību, investīcijas un nodarbinātību. Daudzās politikas jomās — vai tas būtu transports, pētniecība, digitālā ekonomika vai tieslietas un iekšlietas — ir iespējams padziļināt pašreizējo kopīgo rīcību vai arī sākt jaunu rīcību tādā veidā, lai tiktu radīts pozitīvs ekonomiskais blakusprodukts.

Kopš 2012. gada Eiropas Parlamenta Eiropas pievienotās vērtības nodaļa mēģina novērtēt iespējamo ekonomisko ieguvumu no Parlamenta atbalstītajām politikas iniciatīvām, kas laika gaitā varētu palielināt Eiropas ekonomikas sniegumu. Šādu ieguvumu jeb Eiropas pievienoto vērtību galvenokārt rada vai nu papildu IKP, vai arī pieejamo publisko resursu racionālāka piešķiršana, labāk koordinējot publiskos izdevumus valsts un Eiropas līmenī. Jaunākā analīze parāda, ka Eiropas (ES-28) ekonomika varētu iegūt vairāk nekā **2200 miljardus EUR**, ja Savienības iestādes vairākās specifiskās jomās pieņemtu Parlaments atbalstītās politikas un ja šīs politikas pēc tam pilnībā tiktu īstenotas desmit gadu laikā, proti, no 2019. gada līdz 2029. gadam. Minētais ieguvums būtu divu triljonu euro dividende jeb **ES kopējā IKP** palielinājums par aptuveni **14 %** (2017. gadā — 2,2 triljoni no 15,3 triljoniem EUR).

Turpmāk tekstā ir uzskaitītas **desmit plašas politikas kopas**, kurās pastiprināta kopīga rīcība var veicināt Eiropas ekonomikas pieaugumu līdz pat 2,213 miljardu EUR apmērā, un to grafiskais attēls ar nosaukumu “Eiropas integrācijas trūkuma radītās izmaksas” ir ievietots nākamajā lappusē. Minētās desmit politikas kopas ir šādas:

- klasiskais vienotais tirgus (713 miljardi EUR),
- digitālā ekonomika (178 miljardi EUR),
- ekonomiskā un monetārā savienība (EMS) (322 miljardi EUR),
- vide, enerģētika un pētniecība (502 miljardi EUR),
- transports un tūrisms (51 miljards EUR),
- sociālā Eiropa, nodarbinātība un veselības aizsardzība (142 miljardi EUR),
- pilsoņu Eiropa (58 miljardi EUR),
- tieslietas un iekšlietas – migrācija un robežas (55 miljardi EUR),
- tieslietas un iekšlietas – drošība un pamattiesības (125 miljardi EUR),
- ES ārpolitika (67 miljardi EUR).

Šīs desmit politikas kopas savukārt var iedalīt **50 specifiskās politikas jomās**, kas ir šīs analīzes pamatelementi. Tās konspektīvā veidā ir izklāstītas turpmāk tekstā sadaļā "Jaunākā analīze". Minētajā sadaļā lasītāji var iepazīties ar īsu kopsavilkumu par iespējamo ekonomisko ieguvumu katrā no šīm 50 jomām. Pēc tam vairāk nekā 200 lappušu garā izklāstā minētās 50 politikas jomas ir aprakstītas daudz sīkāk, un tajā ir norādītas hipersaites uz attiecīgiem — gan Eiropas Parlamenta Izpētes dienesta (EPRS), gan ārēju struktūru veiktiem — pētījumiem. Dokumenta beigās ir ievietota diagramma, kas attēlo to summu dinamiku pa politikas jomām šī dokumenta secīgajos izdevumos kopš 2014. gada, kuras identificētas kā potenciāla Eiropas pievienotā vērtība.

Pamatinformācija

Eiropas integrācijas trūkuma jēdzienu Eiropas Parlamentā pirmo reizi izmantoja un pilnveidoja pagājušā gadsimta 80. gadu sākumā, (tā Īpašajai komitejai Eiropas ekonomikas atveseļošanas jautājumos) pasūtot ziņojuma izstrādi diviem vadošiem ekonomistiem — Mišelam Albēram (*Michel Albert*) un Džeimsam Bolam (*James Ball*). Albēra-Bola ziņojumā *Towards European Economic Recovery in the 1980s (Virzība uz Eiropas ekonomikas atveseļošanos 80. gados)*, kas tika publicēts 1983. gada augusta, apgalvots, ka patiesa kopējā tirgus trūkums apvienojumā ar citiem šķēršļiem Kopienas iekšējai tirdzniecībai rada sistemātisku kavēkli Eiropas ekonomikai, kuras nepietiekamā darbība (salīdzinājumā ar tās potenciālu) tika novērtēta kā ekvivalents vidēji aptuveni viena darba ņēmēja vienas nedēļas darbam gadā jeb izmaksām 2 % apmērā no IKP.

Šīs Eiropas integrācijas trūkuma radītās izmaksas kļuva par pārliecinošu loģisko pamatu detalizētas likumdošanas programmas izstrādei, lai pabeigtu vienotā tirgus izveidi. Ž. Delora vadītās Komisijas pilnvaru termiņa pirmajos astoņos gados, sākot no 1985. gada janvāra. Izmaksas, no kurām būtu iespējams izvairīties, sekmīgi pabeidzot vienotā tirgus izveidi, sīkāk tika izklāstītas izšķiroši svarīgajā Čekīni (*Cecchini*) ziņojumā, ko Eiropas Komisija publicēja 1988. gada aprīlī. Ziņojumā *The Cost of Non-Europe in the Single Market* (Eiropas integrācijas trūkuma radītās izmaksas vienotajā tirgū) minēts, ka iespējamais ieguvums Eiropas ekonomikai varētu būt 4,5 % (un, iespējams, pat 6,5 %) no IKP. Turpmāka vairāk nekā 3500 individuālu pasākumu — kas kopš pagājušā gadsimta 80. gadu vidus pieņemti ES līmenī, lai pabeigtu vienotā tirgus izveidi, — ekonomiskās ietekmes analīze norāda uz kopējā IKP pieaugumu vairāk nekā 5,0 % apmērā jeb aptuveni 1500 EUR uz vienu iedzīvotāju gadā, aprēķinātajam IKP pieaugumam svārstoties robežās no 1,7 % līdz 8,5 %.

Ideju par Eiropas integrācijas trūkuma radītajām izmaksām var izmantot daudz plašāk nekā vienotā tirgus kontekstā, lai gan izmērīt šo izmaksu skaitlisko apmēru šajā konkrētajā politikas jomā, iespējams, ir vieglāk nekā dažos citos sektoros. Galvenā ideja ir tāda, ka kopīgas Eiropas līmeņa rīcības trūkums var nozīmēt to, ka noteiktā politikas jomā tiek zaudēta efektivitāte salīdzinājumā ar visu ekonomiku kopumā un/vai ka netiek īstenots kolektīvs sabiedriskais labums, kas pretējā gadījumā varētu pastāvēt. Eiropas integrācijas trūkuma radīto izmaksu jēdziens ir cieši saistīts ar Eiropas pievienotās vērtības jēdzienu tajā ziņā, ka ar otro jēdzienu tiek mēģināts identificēt kolektīvo labumu, kas tiks panākts ar Eiropas līmeņa politikas rīcību kādā konkrētā jomā, un ar pirmo jēdzienu — kolektīvo ieguvumu, kas netiks gūts, ja šādas rīcības trūkuma gadījumā.

Attēlošanas procesa attīstība

Joprojām spēcīgs ir gan pašreizējās Eiropas rīcības padziļināšanas, gan arī jaunas rīcības sākšanas potenciālais multiplikatora efekts. Kopš 2012. gada Eiropas Parlamenta Izpētes dienesta (EPRS) Eiropas pievienotās vērtības nodaļa izvērtē iespējamo ekonomisko ieguvumu no Parlamenta atbalstītajām politikas iniciatīvām, kas laika gaitā varētu radīt Eiropas ekonomikas pieaugumu. Šāda ieguvuma jeb Eiropas pievienotās vērtības avots galvenokārt būtu vai nu radītais papildu IKP, vai arī publisko resursu racionālāka piešķiršana, labāk koordinējot publiskos izdevumus valsts un Eiropas līmenī. Šī pieeja balstās nevis uz pieņemumu par lielākiem publiskajiem izdevumiem (ja vien tiem nevarētu būt augsts multiplikatora efekts), bet gan uz tādu darbību identificēšanu, kuras varētu vai nu palielināt ekonomikas ilgtermiņa izaugsmes potenciālu bez papildu izdevumiem — kā tas būtu gadījumā, ja tiktu veidots plašāks un dziļāks digitālais vienotais tirgus, lai papildinātu klasisko vienoto tirgu —, vai arī nodrošināt esošo publisko resursu labāku izmantošanu — kā tas būtu gadījumā, ja sistemātiskāk tiktu koordinēta valsts un ES aizsardzības vai attīstības politika. Līdz ar to šajā gadījumā izmantojamais moto ir “izaugsme bez parādiem”, kas pielāgots reālajai situācijai, proti, ierobežotām publisko izdevumu iespējām, ar kurām valsts valdības saskaras kopš 2008. gada ekonomikas un finanšu krīzes.

Notiekošie un regulāri atjauninātie šādu Eiropas Parlamenta vairākkārt atbalstītu iniciatīvu īstenošanas rezultātā panākto ekonomisko ieguvumu izvērtējumi jau ir apkopoti četros publikācijas *Eiropas integrācijas trūkuma radīto izmaksu attēlojums, 2014–2019* izdevumos, kurus Eiropas Savienības Pievienotās vērtības nodaļa ir publicējusi laikposmā no 2014. gada marta līdz 2017. gada decembrim. Šī analīze balstās uz EP iekšējiem pētījumiem, ārējiem pētījumiem, kurus EP pasūtījis ārējiem ekspertiem, un uz ārējām analīzēm, ko publicējušas citas publiskas struktūras, ideju laboratorijas un akadēmiskās aprindas.

Sākotnējais izvērtējums, kas tika veikts 2014. gada pavasarī, aptvēra 24 politikas jomas, un tajā minētais potenciālais ekonomiskais ieguvums pēc pilnas īstenošanas uzsākšanas periodā līdz desmit gadiem bija aptuveni **800 miljardu EUR gadā** jeb aptuveni 6 % no ES IKP. Tas nozīmētu pastāvīgu IKP palielināšanās tendenci, šajā procesā vislielāko ieguvumu nodrošinot digitālajam vienotajam tirgum (260 miljardi EUR) un klasiskajam vienotajam tirgum (235 miljardi EUR) un vairākām citām jomām katrai radot ieguvumu līdz pat 60 miljardu EUR apmērā.

Kad 2017. gada beigās tika publicēts pētījuma *Eiropas integrācijas trūkuma radīto izmaksu attēlojums, 2014–2019* ceturtais izdevums, jau bija pieejama atjaunināta un detalizētāka analīze, kura aptvēra 34 politikas jomas un kurā bija minēts, ka kopējais potenciālais ieguvums Eiropas ekonomikai varētu sasniegt līdz pat **1750 miljardus EUR** (1,75 triljonus EUR) jeb aptuveni 12 % no toreizējā ES IKP. Lielākais ieguvums bija identificēts šādās jomās: turpmāki pasākumi klasiskā vienotā tirgus izveides pabeigšanai (615 miljardi EUR), digitālā vienotā tirgus attīstība (415 miljardi EUR), virzība uz integrētākiem enerģijas tirgiem un energoefektivitātes palielināšanu (250 miljardi EUR), cīņa pret krāpšanu nodokļu jomā un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas (169 miljardi EUR) un turpmāks darbs, lai pabeigtu ekonomiskās un monetārās savienības izveidi (129 miljardi EUR).

Potenciālā ekonomiskā ieguvuma jaunākā analīze: 2,2 triljoni EUR

Kopš 2018. gada janvāra ir ticis paplašināts pētījuma *Eiropas integrācijas trūkuma radīto izmaksu attēlojums* tvērums, un tagad tas aptver 50 politikas jomas, tostarp daudzus tieslietu un iekšlietu aspektus un pavisam jaunas jomas, tādas kā datu aizsardzība un kiberdrošība. Gadījumos, kad tas bija iespējams, sākotnēji tika novērtēti arī jebkāds ieguvums, kas minētajās jomās — piemēram, klasiskā un digitālā vienotā tirgus jomā —, iespējams, jau ir gūts, dažu Eiropas Parlamenta atbalstītu politiku īstenošanas rezultātā, šīs politikas (pilnībā vai daļēji) ierosinot Eiropas Komisijai un pēc tam tās ieviešot Padomei un Parlamentam pašreizējā ES piecu gadu politikas cikla laikā (2014–2019).

Pašreizējā pētījumā izklāstītajā jaunākajā analīzē ir apskatītas iespējas, kas saistītas ar nākamo piecu gadu ciklu ES politikas veidošanā, sākot ar jaunā Eiropas Parlamenta vēlēšanām, kurš sanāks kopā 2019. gada jūlijā. Šajā analīzē izteikts pieņēmums, ka desmit gadu (2019–2029) perioda beigās ieguvums Eiropas (ES-28) ekonomikai varētu pārsniegt **2200 miljardus EUR** (2,2 triljonus EUR), ja Savienības iestādes pieņems un pilnībā īsteno Parlamenta atbalstītās politikas šajā pētījumā ietvertajās 50 jomās. Tādējādi ES kopīga rīcība patiešām radītu divu triljonu euro dividendi, kas atbilst aptuveni 14 % no ES kopējā IKP (kas 2017. gadā bija 15,3 triljoni EUR). Ilgtermiņa ES ekonomiskā pieauguma potenciāla īstenošanās gadījumā tas būtu ievērojams: jebkurā no gadiem tas varētu būt tikpat liels, cik visas kvantitatīvi veicinošo pasākumu programmas — ko Eiropas Centrālā bankas īstenoja desmitgadē pēc 2008. gada ekonomikas un finanšu krīzes — radītais ekonomiskais pieaugums.

Piecdesmit politikas jomas

Turpmāk tekstā ir uzskaitītas šeit sīkāk analizētās **piecdesmit jomas**, kas sagrupētās desmit plašās politikas kopās, un tām seko ikgadējā potenciālā ieguvuma (miljardos EUR) jaunākais aprēķins pēc pilnas īstenošanas sākšanas periodā līdz desmit gadiem, ar kuru saskaņā šis ekonomiskais ieguvums sasniedz 2213 miljardus EUR.

1. Klasiskais vienotais tirgus (713 miljardi EUR)

- Vienotā preču tirgus izveides pabeigšana (183 miljardi EUR)
- Vienotā pakalpojumu tirgus izveides pabeigšana (297 miljardi EUR)
- Patērētāju tiesību garantēšana (58 miljardi EUR)
- Sadarbīgās jeb dalīšanās ekonomikas attīstības veicināšana (50 miljardi EUR)
- Uzņēmumu ienākuma nodokļa apiešanas problēmas risināšana (85 miljardi EUR)
- Cīņa pret krāpšanu pievienotās vērtības nodokļa jomā (40 miljardi EUR)

2. Digitālā ekonomika (178 miljardi EUR)

- Digitālā vienotā tirgus izveides pabeigšana (110 miljardi EUR)
- Interneta savienojamības veicināšana (58 miljardi EUR)
- Kiberdrošība (10 miljardi EUR)

3. Ekonomiskā un monetārā savienība (EMS) (322 miljardi EUR)

- Fiskālās politikas labāka koordinēšana (30 miljardi EUR)
- Banku savienības izveides pabeigšana (75 miljardi EUR)
- Kopējā noguldījumu garantiju sistēma (5 miljardi EUR)
- Kopējā shēma apdrošināšanai bezdarba gadījumā (17 miljardi EUR)
- Integrētāku kapitāla tirgu izveide (137 miljardi EUR)
- Viseiropas pensiju produkts (58 miljardi EUR)

4. Vide, enerģētika un pētniecība (502 miljardi EUR)

- Klimata pārmaiņas (notiek novērtēšana)
- Ūdens resursus reglamentējošo tiesību aktu pastiprināšana (25 miljardi EUR)
- Integrētāks enerģijas tirgus ar lielāku energoefektivitāti (231 miljards EUR)
- Pētniecības un inovācijas veicināšana (40 miljardi EUR)
- Robotika un mākslīgais intelekts (206 miljardi EUR)

5. Transports un tūrisms (51 miljards EUR)

- Eiropas vienotā transporta telpa (6 miljardi EUR)
- Tūrisma politikas attīstīšana (6 miljardi EUR)
- Pasažieru tiesību pastiprināšana (0,4 miljardi EUR)
- Manipulācijas ar mehānisko transportlīdzekļu odometriem (9 miljardi EUR)
- Noteikumi par atbildību un apdrošināšana attiecībā uz autonomiem transportlīdzekļiem (30 miljardi EUR)

6. Sociālā Eiropa, nodarbinātība un veselības aizsardzība (142 miljardi EUR)

- Vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības samazināšana (43 miljardi EUR)
- Darba ņēmēju labāka informēšana un konsultēšana (12 miljardi EUR)
- Sociālie uzņēmumi un savstarpējās sabiedrības (15 miljardi EUR)
- Ar nevienlīdzību veselības aizsardzības jomā saistīto jautājumu risināšana (72 miljardi EUR)

7. Pilsoņu Eiropa (58 miljardi EUR)

- Ekonomiski aktīvu ES pilsoņu brīva pārvietošanās (53 miljardi EUR)
- Radošums un kultūras daudzveidība (0,5 miljardi EUR)
- Pārrobežu brīvprātīgā darbība (0,06 miljardi EUR)
- Bērnu, ģimeņu un mantisko attiecību aizsardzība (0,6 miljardi EUR)
- Uzņēmumu dibināšana un mobilitāte (0,26 miljardi EUR)
- Tiesiskā sadarbība un tiesvedība civillietās un komercietās (4 miljardi EUR)
- ES tiesību akti par administratīvo procedūru (0,02 miljardi EUR)

8. Tieslietas un iekšlietas – migrācija un robežas (55 miljardi EUR)

- Likumīgā migrācija (22 miljardi EUR)
- Patvēruma politika (23 miljardi EUR)
- Robežkontrole un vīzu politika (10 miljardi EUR)
- Pilsonības un uzturēšanās atļaujas iegūšana ar ieguldījumu shēmu palīdzību (notiek novērtēšana)

9. Tieslietas un iekšlietas – drošība un pamattiesības (125 miljardi EUR)

- Pret sievietēm vērstas vardarbības apkarošana (23 miljardi EUR)
- Vienlīdzīga attieksme un nediskriminēšana (0,5 miljardi EUR)
- Cīņa pret organizēto noziedzību, korupciju un kibernoziēdzību (82 miljardi EUR)
- Terorisma koordinēta apkarošana (16 miljardi EUR)
- Procesuālas tiesības un ieslodzījuma apstākļi (0,2 miljardi EUR)
- Datu aizsardzība (3 miljardi EUR)

10. ES ārpolitika (67 miljardi EUR)

- Dublēšanās mazināšana drošības un aizsardzības politikas jomā (22 miljardi EUR)
- Attīstības politikas koordinēšanas uzlabošana (9 miljardi EUR)
- ES pilsoņu vispārējas konsulārās aizsardzības uzlabošana (0,9 miljardi EUR)
- Starptautiskās tirdzniecības veicināšana (35 miljardi EUR)

Ekonomiskā analīze

Šajā darbā analizēto dažādo ES politikas iniciatīvu sniegto potenciālo ekonomisko labumu var mērīt kā radīto papildu IKP vai kā publisko vai citu izdevumu ietaupījumu, kas gūts, efektīvāk piešķirot resursus visā ekonomikā kopumā. Kā radītā papildu IKP piemēru varētu minēt iespējamo multiplikatora efektu, ko laika gaitā radītu digitālā vienotā tirgus paplašināšana un padziļināšana kontinenta mērogā vai arī pašreizējā vienotā preču un pakalpojumu tirgus izveides turpināšana. Kā lielākas publiskā sektora izdevumu efektivitātes piemēru varētu minēt sistemātiskāku izdevumu koordinēšanu aizsardzības politikas jomā, tostarp attiecībā uz kopīgu iepirkumu aizsardzības jomā, kur pašreizējā kārtībā pastāv ievērojama dublēšanās vai darbības traucējumi. Kā iespējamo nākotnes izmaksu novēršanas piemēru var minēt labumu, ko sniedz efektīva darbība, kura nodrošina banku savienības noturību, lai laikus novērstu jebkādu turpmāku banku vai valsts parāda krīzi, vai pastiprinātu sadarbību cīņā pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un pret nodokļu apiešanu.

Šī pētījuma sagatavošanā izmantotā analīze lielā mērā balstās uz vairākiem detalizētākiem darbiem, ko Eiropas Parlamenta Izpētes dienesta (EPRS) Eiropas Savienības Pievienotās vērtības nodaļa pēdējos gados veikusi pēc Eiropas Parlamenta komiteju pasūtījuma. Šis darbs bieži vien izpaužas kā *Eiropas pievienotās vērtības novērtējumi* — ko pievieno Eiropas Parlamenta ierosinātajām oficiālajām likumdošanas iniciatīvām — un kā *ziņojumi par Eiropas integrācijas trūkuma radītajām izmaksām* specifiskās politikas jomās. Tādēļ pētniecības jomu izvēle ir cieši saistīta ar Parlamenta komiteju konkrēto darbu vai pieprasījumiem, vai paustajām politikas nostājām. Tā sagatavošanā ir izmantoti arī citi pētījumi, ko neatkarīgi veikušas ārējas ideju laboratorijas un akadēmiskās struktūras un kas ir saistīti ar citiem pieprasījumiem, kurus Parlaments paudis savos dažādajos normatīvajos un patstāvīgajos ziņojumos šajā un iepriekšējos Parlamenta sasaukumos.

Detalizētajā analīzē, kas izklāstīta šajā *Eiropas integrācijas trūkuma radīto izmaksu attēlojumā, 2019–2024*, mēģināts sniegt tā potenciāli izmērāmā ieguvuma ticamu novērtējumu, kuru ES ekonomikai nodrošinātu dažādās politikas iniciatīvas. Tā nepretendē uz precīzu prognožu veikšanu, pamatojoties uz kādu ekonomikas modeli, bet drīzāk gan cenšas ilustrēt iespējamo efektivitātes pieauguma apmēru, ko varētu gūt no kopējas darbības minētajās 50 politikas jomās. Analīze balstās uz dažādiem avotiem, kas minēti zemsvītras piezīmēs, bieži vien ar hipersaiti, un tā tiek pastāvīgi atjaunināta un precizēta, tiklīdz kļūst pieejami jauni fakti. Iespējamā ieguvuma novērtēšanā parasti tiek ievērots piesardzības princips. Ja pamatā esošs pētījums piedāvā vairākus iespējamus ieguvumus, bieži vien izvēle krīt uz zemāko vērtību, pat ja vidējā un ilgtermiņā novērtējumam ir vēra ņemams pieauguma potenciāls, ko nodrošina dinamikas efekts, kuru skaitliski nav iespējams viegli izteikt. Tāpat arī skaitļi, kas attiecas uz gadu, kad veikts pētījums, ne vienmēr ir tikuši koriģēti ar inflācijas koeficientu, kā rezultātā dažos gadījumos potenciālais ieguvums nav novērtēts pilnā apmērā.

Eiropas Parlamenta pieeja Eiropas integrācijas trūkuma radīto izmaksu jomā plašākā nozīmē saskan ar akadēmisko aprindu un ideju laboratoriju vienlaikus veiktiem ekonomiskiem pētījumiem gan attiecībā uz konkrētām ES politikām, gan uz plašākām priekšrocībām, ko sniedz dalība Eiropas Savienībā kā tāda. Piemēram, trīs ekonomistu (*Campos, Coricelli un Moretti*) 2014. gadā veiktajā pētījumā¹, kas ir piesaistījis ievērojamu sabiedrības uzmanību, ir mēģināts skaitliski izteikt dalības ES

---

¹ N. Campos, F. Coricelli un L. Moretti "Economic Growth un Political Integration: Estimating the Benefits from Membership in the European Union using the Synthetic Counterfactuals Method" (Ekonomikas izaugsme un politiskā

sniegtos ekonomiskos labumus 19 dalībvalstīm, kuras Savienībā iestājās laikposmā no 1973. gada līdz 2004. gadam. Lai gan ekonomiskā ieguvuma apmērs un veids katrā dalībvalstī var būt atšķirīgs un galvenokārt tas ir atkarīgs no dažādiem faktoriem katrā atsevišķā gadījumā — vai nu tā būtu ES iekšējās tirdzniecības liberalizācija (to 10 dalībvalstu gadījumā, kuras ES iestājās 2004. gadā), vai nu vienotais tirgus (Apvienotās Karalistes gadījumā), vai nu vienotā valūta (Īrijas gadījumā), vai arī darba ražīgums (Somijas, Zviedrijas un Austrijas gadījumā) — vispārējais secinājums bija tāds, ka, pateicoties dalībai ES un ar to saistītajai ekonomiskajai integrācijai, valsts budžeta ieņēmumi šajās valstīs bija vidēji par 12 % lielāki nekā tie būtu bijuši pretējā gadījumā. Pētījumā arī tika konstatēts, ka šādi ieguvumi kopumā ir pastāvīgi un tiem piemīt tendence laika gaitā palielināties.

Eiropas Investīciju banka (EIB) savukārt sistemātiski analizē savas aizņēmumu un aizdevumu darbības ietekmi uz ES IKP, kura saskaņā ar tās aprēķiniem līdz 2020. gadam būs par 2,3 % lielāka nekā tad, ja šāda darbība nebūtu notikusi, un tā arī ir aprēķinājusi, ka 0,7 % no šiem 2,3 % veido ESIF darbība. Līdzīgi Eiropas Komisijas Kopīgais pētniecības centrs ir novērtējis ES kohēzijas politikas ietekmi laikposmā no 2007. gada līdz 2015. gadam: tās ietekmē kopējais Savienības IKP ir palielinājies par 0,7 %, un mazāk attīstītos Savienības reģionos šī ietekme vidēji ir aptuveni 2,7 %.

Anthony Teasdale

Eiropas Parlamenta Izpētes dienesta (EPRS)
ģenerāldirektors

2019. gada aprīlis

Iespējamā ekonomiskā ieguvuma kopsavilkums 50 ES politikas jomās

1. **Klasiskais vienotais tirgus** (713 miljardi EUR)

- Vienotā preču tirgus izveides pabeigšana (183 miljardi EUR)
- Vienotā pakalpojumu tirgus izveides pabeigšana (297 miljardi EUR)
- Patērētāju tiesību garantēšana (58 miljardi EUR)
- Sadarbīgās ekonomikas attīstības veicināšana (50 miljardi EUR)
- Uzņēmumu ienākuma nodokļa apiešanas problēmas risināšana (85 miljardi EUR)
- Cīņa pret krāpšanu pievienotās vērtības nodokļa jomā (40 miljardi EUR)

➤ **Vienotā preču tirgus izveides pabeigšana.** Vienotais preču tirgus ir centrālais Eiropas vienotā tirgus elements, un tam ir bijusi būtiska loma ES IKP palielināšanā kopš vienotā tirgus programmas sākšanas 1985. gadā — saskaņā ar jaunākajām aplēsēm tā ietekmē ES IKP šajā laikposmā palielinājies par aptuveni 6–8 %. Preču tirdzniecība pašlaik rada aptuveni ceturto daļu no ES IKP un trīs ceturtdaļas no ES iekšējās tirdzniecības: ESAO lēš, ka tā ir aptuveni par 60 % lielāka nekā tad, ja nebūtu vienotā tirgus un muitas savienības. EP pētījums vedina uz domām, ka turpmāka rīcība šajā specifiskajā jomā — vai nu turpinot pieņemt saskaņotus noteikumus par produktiem, vai nu plašāk piemērojot savstarpējās atzišanas principu (gadījumos, kad šādi noteikumi nepastāv), vai labāk transponējot un īstenojot spēkā esošo ES tiesību aktus un/vai paātrinot tiesiskās aizsardzības līdzekļu izmantošanu pēdējā no gadījumiem — varētu nodrošināt ES ekonomikas pieaugumu par 1,2–1,7 % no ES IKP jeb par **183–269 miljardiem EUR**. Saskaņā ar citu organizāciju veiktajiem pētījumiem šis skaitlis ir 0,2–4,7 % no ES IKP. Par turpmāka progresa iespējamību liecina tas, ka ES iekšējā preču tirdzniecība — aptuveni 25 % no IKP — joprojām ir ievērojami zemāka par to, kas konstatēta salīdzinoši integrētā kontinentālā tirgū, proti, Amerikas Savienotajās Valstīs, kur tā veido aptuveni 40 % no ekonomikas apjoma.

➤ **Vienotā pakalpojumu tirgus izveides pabeigšana.** Pakalpojumu sektors veido trīs ceturtdaļas no ES IKP un tajā tiek radītas deviņas no desmit jaunajām darbvietām. Tomēr pakalpojumu daļa ES iekšējā tirdzniecībā joprojām ir tikai aptuveni 20 %, kas ir pārsteidzoši zems rādītājs. Progress tika panākts 2006. gadā, pieņemot ES Pakalpojumu direktīvu, ar ko izveido satvaru vienotam tirgum, kurš aptver aptuveni divas trešdaļas no visiem Savienībā sniegtajiem pakalpojumiem. Tomēr daudzās nozarēs joprojām tiek piemēroti valsts tiesību akti, un atvērtības pakāpe reglamentētajās profesijās ir ļoti atšķirīga, tādējādi ierobežojot patērētāju izvēli un saglabājot cenu līmeni, kas ir augstāks, nekā tas būtu pretējā gadījumā. Eiropas Komisijas veiktā analīze liecina, ka divas trešdaļas no potenciālajiem ilgtermiņa ieguvumiem no vienotā pakalpojumu tirgus izveides pabeigšanas vēl nav īstenojušies. EP pētījums liecina, ka šis neīstenotais potenciālais ieguvums ir aptuveni **297 miljardi EUR** jeb aptuveni 2 % no ES IKP. Vienlaikus veiktā pētījumā minēts ieguvums aptuveni 0,6–5,6 % apmērā no ES IKP atkarībā no tā, kas ir ietverts pakalpojumu definīcijā.

➤ **Patērētāju tiesību garantēšana.** Eiropas pilsoņiem ir noteiktas tiesības uz patērētāju aizsardzību, kuras ne vienmēr ir skaidras vai kuru ievērošanu praksē ne vienmēr ir iespējams nodrošināt. Lai vienotais tirgus darbotos taisnīgi un efektīvi, patērētājiem ir jāzina, ka viņi ir

pienācīgi aizsargāti, pirms līguma noslēgšanas starp uzņēmumu un patērētāju, tās laikā un pēc tam. Spēkā esošo ES tiesību aktu, tādu kā Hipotekāro kredītu direktīva, paplašināšana un labāka piemērošana, tostarp dažu sliktas prakses veidu — piemēram, tādu komercgarantiju iegāde, uz kurām attiecīgajām personām jau ir tiesības saskaņā ar tiesību aktiem — likvidēšana, radītu lielāku noteiktību, godīgāku konkurenci un atbilstības un tiesvedības izmaksu samazināšanos. EP pētījumā tiek lēsts, ka šajā jomā veiktu secīgu pasākumu iespējama ar efektivitāti saistītais ieguvums būtu aptuveni **58 miljardi EUR** gadā, savukārt Eiropas Komisijas nesen veiktā pētījumā aprēķināts, ka zaudējums patērētājiem sešos tirgos — vai nu tiešo izmaksu, vai izšķiestā laika ziņā — ir robežās no 20 līdz 58 miljardiem EUR gadā.

- **Sadarbīgās ekonomikas attīstības veicināšana.** Sadarbīgā jeb dalīšanās ekonomika strauji attīstās un rada izaicinājumu uzņēmējdarbības modeļiem vairākās ekonomikas jomās. Tā balstās uz sadarbīgām platformām, kuras rada atvērtu tirgu preču un pakalpojumu pagaidu izmantošanai, ko bieži vien nodrošina privātpersonas. EP pētījumā aprēķināts, ka iespējama ilgtermiņa ekonomiskais ieguvums no labākas ES līmenī īstenotas nodokļu un regulatīvās politikas šajā jomā varētu būt aptuveni **50 miljardi EUR** gadā, pamatojoties, piemēram, uz konkurences politikas, nodokļu jomas tiesību aktu un noteikumu par darba tirgu un darba apstākļiem skaidrāku un konsekventāku piemērošanu.
- **Uzņēmumu ienākuma nodokļa apiešanas problēmas risināšana.** Nesenie “Panamas dokumenti” un *Lux Leaks* atklājumi skaidri parādīja, ka ES un tās dalībvalstīm lielāka prioritāte ir jāpiešķir cīņai pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, nodokļu apiešanu un agresīvu nodokļu plānošanu un ciešākas sadarbības izveidei un pārredzamības uzlabošanai šajās jomās, it īpaši nodrošinot to, ka uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek maksāts tur, kur tiek radīta vērtība. Nodokļu ieņēmumu zudumi Eiropas Savienībai peļņas novirzīšanas, agresīvas uzņēmumu ienākuma nodokļa plānošanas un izmaksu ziņā neefektīva regulējuma dēļ varētu būt 223–293 miljardi EUR — jeb vidēji 258 miljardi EUR — gadā, un tie izkropļo resursu piešķiršanu ekonomikā. Ņemot vērā pasākumus, kas jau tiek piemēroti, pat tad, ja ar turpmākām Parlamenta atbalstītām iniciatīvām būtu iespējams novērst tikai vienu trešdaļu no vidējiem iespējamiem zaudējumiem, tas valstu nodokļu iestādēm radītu **85 miljardus EUR** papildu ieņēmumu gadā.
- **Cīņa pret krāpšanu PVN jomā.** Publisko ieņēmumu zudums neatbilstības vai pievienotās vērtības nodokļa (PVN) neiekasēšanas dēļ Eiropas Savienībā — t. s. PVN iztrūkums — ir gandrīz 150 miljardi EUR. Pārrobežu tirdzniecība ir atbrīvota no PVN un līdz ar to rada iespēju negodīgiem ekonomikas dalībniekiem iekasēt PVN un pēc tam pazust, nesamaksājot attiecīgās summas nodokļu iestādēm. Tiek lēsts, ka 40–60 miljardi EUR no dalībvalstu gada PVN ieņēmumu zuduma rada organizētās noziedzības grupas un ka 2 % šo grupu ir atbildīgi par 80 % no “pazudušā tirgotāja” krāpnieciskās darbības Kopienā. EP atbalstītie Eiropas Komisijas priekšlikumi palīdzētu samazināt pārrobežu krāpšanu par līdz pat 80 % jeb aptuveni par **40 miljardiem EUR** gadā, kā arī veicinātu gludāku pārrobežu darījumu veikšanu un samazinātu izmaksas uzņēmumiem un sabiedrībai.

2. **Digitālā ekonomika** (178 miljardi EUR)

- Digitālā vienotā tirgus izveides pabeigšana (110 miljardi EUR)
  - Interneta savienojamības veicināšana (58 miljardi EUR)
  - Kiberdrošība (10 miljardi EUR)
- **Vienotā digitālā tirgus izveides pabeigšana.** Sekmīgas digitālā vienotā tirgus pabeigšanas Eiropā iespējamās ilgtermiņa ietekmes uz ES IKP aplēses atšķiras, bet visas analīzes vedina uz domām, ka tā būtu ievērojama. Izmantojot dažādus modeļus, Eiropas Komisijas Kopīgais pētniecības centrs un ECFIN ĢD vairākkārt ir aplēsuši, ka potenciālais ieguvums būtu 85–256 miljardi EUR gadā jeb 0,6–1,9 % no ES IKP, savukārt *McKinsey Global Institute* lēš, ka attiecīgais skaitlis ir aptuveni 375 miljardi EUR gadā, un EP 2014. gadā veiktajā pētījumā ir minēti 415 miljardi EUR gadā. Digitālā vienotā tirgus definīcija un darbības joma minētajos pētījumos atšķiras atkarībā no izmantotās metodikas. Bieži aplūkotas jomas ir e-komercija, e-ierīkums, e-maksājumi, e-rēķinu sagatavošana, e-pārvalde, mākoņdatošana un tiešsaistes un alternatīvas strīdu izšķiršanas sistēmas (interneta savienojamība dažos pētījumos ir iekļauta, citos — ne: sk. turpmāk tekstā). Vairākās no šīm jomām Eiropas Komisija ir nākusi klajā ar tiesību aktu priekšlikumiem, no kuriem dažus ES likumdevēji jau ir pieņēmuši. Līdz ar to šīs analīzes nolūkā tiek lēsts, ka nākamo desmit gadu laikā šis skaitlis varētu sasniegt aptuveni **110 miljardus EUR** vai pat vairāk.
- **Interneta savienojamības veicināšana.** ES IKP palielināšanas ilgtermiņa potenciāls, kas piemīt ES līmeņa politikas uzlabotas interneta savienojamības veicināšanai — it īpaši, izmantojot bezvadu ātrdarbīgus platjoslas pakalpojumus un ātrāk ieviešot fiksētu ātrgaitas platjoslu —, tiek lēsts aptuveni 0,8 % apmērā no IKP pēc pilnīgas īstenošanas sākšanas 30 gadu laikā. Pieņemot, ka labvēlīga ietekme nākamajā desmitgadē būs 0,4 % no IKP, Eiropas ekonomikas pieaugums būtu aptuveni **58 miljardi EUR** gadā.
- **Kiberdrošība.** Drošas kibervides nodrošināšana ir svarīga, lai garantētu pilsoņu brīvu un drošu līdzdalību daudzos digitālā laikmeta aspektos: sabiedriskās domas aptaujas liecina, ka aptuveni 87 % ES iedzīvotāju kibernetizāciju uzskata par svarīgu problēmu un (2016. gadā) 80 % Eiropas uzņēmumu bija skāris vismaz viens kiberdrošības incidents. Saskaņā ar Eiropas Komisijas veiktajiem aprēķiniem pašreizējā kiberdrošības tiesiskā un politikas satvara atjaunināšana ES iestāžu atbalstītajā veidā Eiropas ekonomikai var radīt ar efektivitāti saistītu ieguvumu vismaz **10 miljardu EUR** apmērā.

3. Ekonomikas un monetārā savienība (322 miljardi EUR)

- Fiskālās politikas labāka koordinēšana (30 miljardi EUR)
- Banku savienības izveides pabeigšana (75 miljardi EUR)
- Kopējā noguldījumu garantiju sistēma (5 miljardi EUR)
- Kopējā shēma apdrošināšanai bezdarba gadījumā (17 miljardi EUR)
- Integrētāki kapitāla tirgi (137 miljardi EUR)
- Viseiropas pensiju produkts (58 miljardi EUR)

- **Fiskālās politikas labāka koordinēšana.** Ja valstu fiskālā politika netiek efektīvi koordinēta kādā no ES dalībvalstīm, kas piedalās ekonomikas un monetārās savienības (EMS), tam var būt būtiska netieša negatīva ietekme uz citu EMS valstu ekonomiku un smagas krīzes gadījumā arī uz visu Eiropas ekonomiku. Labāka fiskālās politikas koordinēšana palielina dalībvalstu ekonomikas un finanšu sistēmas ilgtspēju un noturību, kā arī to savstarpējo uzticēšanos un solidaritāti, un tai vajadzētu būt arī pretcikliskai iedarbībai, kas nodrošina lielāku rīcības brīvību valstīm, kuras ekonomikas lejupslīdes posmā saskaras ar būtisku produkcijas apjoma samazināšanos. EP pētījums liecina, ka potenciālais ar efektivitāti saistītais ieguvums, ko sniegtu ES fiskālās politikas saskaņošana Eiropas Savienībā, varētu būt aptuveni **30 miljardi EUR** gadā.
- **Banku savienības izveides pabeigšana.** ES banku savienības mērķis ir nodrošināt finanšu stabilitāti Eiropā, it īpaši pārraujot apburto loku starp bankām un valstu aizņēmumu izmaksām. Tā arī palīdz mazināt pašreizējo Eiropas finanšu tirgu sadrumstalotību, veicinot vienotu uzraudzības, profilakses un noregulējuma satvaru. Balstoties uz vienotā noteikumu kopuma pamatiem, ir ieviesti vienotais uzraudzības mehānisms un vienotais noregulējuma mehānisms — divi efektīvas banku savienības pamatelementi. Ņemot vērā sasniegto progresu, EP pētījumā tiek lēsts, ka šajā jomā vēl var panākt aptuveni **75 miljardu EUR** lielu potenciālo ieguvumu (gandrīz 0,5 % no ES IKP). Citos pētījumos minēts, ka banku savienības izveides pabeigšana gadā sniegtu neto makroekonomisko ieguvumu 35–130 miljardu EUR apmērā.
- **Kopējā noguldījumu garantiju sistēma.** Lai gan valstu noguldījumu garantiju sistēmas jau ir ieviestas un nodrošina segto noguldījumu aizsardzību līdz 100 000 EUR apmērā, tās nav nodrošinātas ar kopēju Eiropas shēmu. Kopēja noguldījumu garantiju sistēma, kas izpaustos kā Eiropas noguldījumu apdrošināšanas sistēma (ENAS), nodrošinātu lielāku un vienotāku apdrošināšanas segumu visā eurozonā un mazinātu valstu noguldījumu garantiju sistēmu neaizsargātību pret būtiskiem vietēja mēroga satricinājumiem. EP pētījumā tiek lēsts, ka ENAS trūkuma vidējās gada izmaksas — ņemot vērā noguldījumu iespējamo samazināto aizplūšanu no ES bankām smagas valsts vai finanšu krīzes gadījumā — ir aptuveni **5 miljardi EUR** gadā.
- **Integrētāki kapitāla tirgi.** ES virzās uz integrētākas kapitāla tirgu savienības izveidi, lai palielinātu alternatīvas aizdošanas iespējas uzņēmumiem, it īpaši jaunuzņēmumiem un MVU. Tomēr aptuveni 75 % uzņēmumu ārējā finansējuma jomā joprojām paļaujas uz bankām. Integrētāks kapitāla tirgus nodrošinātu labāku piekļuvi akciju tirgiem, un ieguldītājiem līdz ar to būtu jāpārvar mazāk šķēršļu investēšanā citās ES valstīs. Savukārt ES mājsaimniecības varētu gūt maksimālu labumu no saviem uzkrājumiem, un tām būtu lielākas iespējas ieguldīt. Tā rezultātā ES varētu uzlabot savu vidējo potenciālo sniegumu izaugsmes ziņā, un kapitālu varētu vieglāk novirzīt uz produktīvākām un inovatīvākām investīcijām. Uzlabota kapitāla tirgu integrācija un attīstība arī būtiski papildinātu banku savienību, jo tās gan atvieglotu ekonomikas pielāgošanos, gan veicinātu ekonomikas noturību. EP pētījumā tiek lēsts, ka potenciālais ieguvums no pilnībā integrētiem un efektīvāk regulētiem ES kapitāla tirgiem varētu būt aptuveni **137 miljardi EUR** gadā.

- **Kopējā minimālā shēma apdrošināšanai bezdarba gadījumā**. Kopējas shēmas apdrošināšanai bezdarba gadījumā izveide eurozonā varētu darboties kā automātisks stabilizētājs būtiskas ekonomikas lejupslīdes periodos. EP pētījumā minēts — ja šāda shēma būtu bijusi ieviesta 2008. gada ekonomikas un finanšu krīzes laikā, tā būtu stabilizējusi mājsaimniecību ienākumus, sniedzot mērķtiecīgu stimulu, un vissmagāk skartajās eurozonas dalībvalstīs četrus gadus laikā IKP zudumu būtu samazinājusi par aptuveni 71 miljardu EUR jeb par aptuveni **17 miljardiem EUR** gadā.
- **Viseiropas pensiju produkts**. Pensiju sistēmas un it īpaši publiskās pensiju shēmas ir nodrošinājušas to, ka lielākā daļa vecāka gadagājuma cilvēku lielākajā daļā ES valstu ir aizsargāta pret nabadzības risku. Mūsdienās var sagaidīt, ka 65 gadu vecumu sasnieguši cilvēki nodzīvos vēl 20 gadus. Šo un citu iemeslu dēļ dalībvalstīs mudina veidot privātus pensijas uzkrājumus, lai mazinātu sabiedrības novecošanās radīto slogu, kas gulstas uz sociālā nodrošinājuma sistēmām, un lai papildinātu valsts maksāto pensiju. Eiropas privāto pensiju produkts (*PEPP*) varētu būt vilinošs papildinājums, it īpaši jauniešiem un pašnodarbinātajiem un it īpaši dalībvalstīs, kurās nav pietiekami attīstītas aroda un/vai privāto pensiju sistēmas. Aplēses liecina, ka *PEPP* ieviešana varētu nodrošināt aptuveni pusi no ES privāto pensiju tirgus pieauguma laikposmā līdz 2030. gadam, kas skaitliskā izteiksmē būtu aptuveni 700 miljardi EUR jeb vidēji **58 miljardi EUR** gadā.

4. **Vide, enerģētika un pētniecība** (502 miljardi EUR)

- Klimata pārmaiņas (notiek novērtēšana)
  - Ūdens resursus reglamentējošo tiesību aktu pastiprināšana (25 miljardi EUR)
  - Integrētāks enerģijas tirgus ar lielāku energoefektivitāti (231 miljards EUR)
  - Pētniecības un inovācijas veicināšana (40 miljardi EUR)
  - Robotika un mākslīgais intelekts (206 miljardi EUR)
- **Klimata pārmaiņas**. Tiek uzskatīts, ka Eiropā vien kopējais paziņotais ekonomiskais kaitējums, ko kopš 1980. gada radījuši ārkārtēji laika apstākļi un citi ar klimatu saistīti notikumi, pārsniedz 436 miljardus EUR. Nesenā, taču ne visaptverošā, pētījumā par klimata pārmaiņu izmaksām tiek lēsts, ka iespējamais ieguvums ES ekonomikai no pašlaik plānotās klimata pārmaiņu ietekmes mazināšanas politikas varētu būt aptuveni **160 miljardi EUR** gadā. Tas atbilst papildu patērētāju labklājības zudumam, kas rastos, ja līdz šī gadsimta beigām pasaules temperatūra pieaugtu par vairāk nekā diviem grādiem pēc Celsija un ja netiktu īstenoti EP un citu ES iestāžu atbalstītie ES klimata politikas mērķi. Minētais skaitlis nav iekļauts pašreizējā *Eiropas integrācijas trūkuma radīto izmaksu attēlojuma* izdevumā, jo tas attiecas uz ES izstrādātas politikas neīstenošanas izmaksām un to mēra daudz ilgākā termiņā nekā jebkuru citu apskatāmo politiku. Tomēr tas tiek aktīvi novērtēts, un tas uzskatāmi parāda pievienoto vērtību, ko ES pilsoņiem nodrošina saskaņota ES līmeņa rīcība šajā politikas jomā.
  - **Ūdens resursus reglamentējošo tiesību aktu pastiprināšana**. Ūdens resursu efektīva izmantošana un apsaimniekošana ir svarīga efektīvas un ekoloģiski ilgtspējīgas ekonomikas daļa. Tomēr nepietiekama investēšana šajā sektorā un nepilnīgs regulatīvais režīms rada risku iedzīvotājiem un ilgstošas problēmas ūdens infrastruktūras, ūdens tīrības un plūdu riska pārvaldības jomā. EP pētījumā norādīts, ka mērķtiecīga ES rīcība četrās specifiskās jomās — palīdzēt atjaunot palienes, samazināt farmaceitisko vielu atliekas pilsētu notekūdeņos, veicināt notekūdeņu iekārtu efektīvāku izmantošanu un vērst plašumā ūdens patēriņa mērišanu — Eiropas ekonomikai varētu sniegt ieguvumu aptuveni **25 miljardu EUR** apmērā gadā.

- **Integrētāks enerģijas tirgus ar lielāku energoefektivitāti.** Neraugoties uz pēdējos gados panākto būtisko progresu, vēl joprojām nav pabeigta pilnībā integrēta ES enerģijas tirgus izveide, jo koordinācijas trūkums un regulatīvie šķēršļi turpina ierobežot konkurenci. Rezultātā daudzi patērētāji joprojām saskaras ar ierobežotām piegādātāja izvēles iespējām, un tiem tiek liegtas zemāku enerģijas cenu priekšrocības. Mājsaimniecībām un uzņēmumiem arī vajadzētu būt iespējai pilnībā piedalīties enerģētikas pārkārtošanā, pārvaldot savu patēriņu un vienlaikus gūstot labumu no viedās pieprasījuma pārvaldības tehnoloģijas ieviešanas un pārredzamas informācijas. Visbeidzot, investīcijas efektīvākā enerģijas izmantošanā palielinātu ES IKP un vienlaikus Eiropā samazinātu patērētās enerģijas rēķinus, palielinātu piegādes drošību un palīdzētu aizsargāt vidi. Pamatojoties uz EP un citiem pētījumiem, ir pamatoti uzskatīt, ka integrētāks enerģijas tirgus varētu palielināt potenciālo IKP par līdz pat 29 miljardiem EUR gadā, savukārt ES energoefektivitātes palielināšanas pasākumu pilnīga īstenošana varētu radīt papildu ieguvumus aptuveni 202 miljardu EUR apmērā gadā. Kopumā integrētāks tirgus ar lielāku energoefektivitāti varētu radīt potenciālu ieguvumu līdz pat **231 miljarda EUR** apmērā gadā.
- **Pētniecības un inovācijas veicināšana.** Sekmīga pētniecība un inovācija ir ļoti svarīgas ekonomikas izaugsmei un ilgtspējīgai attīstībai. Lai gan ES investīcijas pētniecībā un attīstībā ir viena piektā daļa no pasaules investīcijām pētniecībā un attīstībā, Savienības konkurenti un galvenie tirdzniecības partneri proporcionāli investē vairāk: 2015. gadā Ķīna pētniecības un attīstības jomā pārsniedza ES-28 valstis: tās izdevumi šajā jomā bija vairāk nekā 2,0 % no IKP, savukārt ASV un Japānā šis rādītājs ir attiecīgi nedaudz zemāks un nedaudz augstāks par 3 %. Eiropas Komisija 2018. gadā nāca klajā ar priekšlikumu padziļinātai ES pētniecības un inovācijas programmai. Pamatojoties uz esošajiem konstatējumiem un izmantojot dažāda veida makroekonomisko simulāciju, ar ierosinātās programmas palīdzību varētu panākt iespējamo efektivitātes radīto ieguvumu līdz pat **40 miljardu EUR** apmērā gadā.
- **Robotika un mākslīgais intelekts.** Robotikas un mākslīgā intelekta izaugsme ir milzīgs Eiropas Savienības ekonomiskais potenciāls. Pienācīgi regulētas, šīs jomas var sniegt labvēlīgu ietekmi indivīdiem un sabiedrībai kopumā, uzlabot dzīves, veselības un vides kvalitāti un nodrošināt iedzīvotājiem jaunas uzņēmējdarbības iespējas, kas var sekmēt ekonomikas izaugsmi. Tiek lēsts, ka laikposmā līdz 2030. gadam robotikas un mākslīgā intelekta attīstības ekonomiskā ietekme pasaules mērogā varētu būt 2–12 triljoni EUR. Atbilstošas ES politikas šo jauno tehnoloģiju veicināšanai un regulēšanai varētu palīdzēt Eiropas ekonomikā panākt potenciālu efektivitātes radīto ieguvumu **206 miljardu EUR** apmērā gadā.

5. **Transports un tūrisms** (51 miljards EUR)

- Eiropas vienotā transporta telpa (6 miljardi EUR)
  - Tūrisma politikas attīstīšana (6 miljardi EUR)
  - Pasažieru tiesību pastiprināšana (0,4 miljardi EUR)
  - Manipulācijas ar mehānisko transportlīdzekļu odometriem (9 miljardi EUR)
  - Noteikumi par atbildību un apdrošināšana attiecībā uz autonomiem transportlīdzekļiem (30 miljardi EUR)
- **Eiropas vienotā transporta telpa.** Neraugoties uz pēdējos 20 gados panākto būtisko progresu vienota transporta tirgus izveidē, šajā sektora joprojām pastāv dažādi šķēršļi, kas rada ievērojamas papildu izmaksas, tādējādi negatīvi ietekmējot vidi, drošību, cilvēka veselību un ekonomikas konkurētspēju. EP pētījumā tiek lēsts, ka, likvidējot efektivitātes trūkumu transporta nozarē, Eiropas ekonomikā varētu nodrošināt ieguvumu vismaz **5,7 miljardu EUR** apmērā

gadā. Tādējādi tiktu uzlabota iedzīvotāju mobilitāte, pastiprināta vides ilgtspēja un nodrošināta labāka savienojamība ES iekšienē un lielāka starptautiskā konkurētspēja.

- **Tūrisma politikas attīstīšana.** Lai gan ES ir pasaulē galvenais tūrisma galamērķis — aptuveni 40 % no kopējā starptautisko apmeklējumu skaita —, tās tūrisma nozare joprojām saskaras ar daudzām problēmām, un to kavē dažāda veida tirgus neefektivitāte. EP pētījumā minēts, ka ir iespējams gūt papildu labumu, pievēršoties nozarēm, kurām piemīt visaugstākais potenciāls efektivitātes radītu ieguvumu ziņā, ko nodrošinātu turpmāka ES darbība, piemēram, MVU attīstības veicināšana pārtikas nozarē, to papildinot ar kvalitatīviem izmitināšanas pakalpojumiem, un ka šādi gūti papildu ieguvumi būtu **5,7–6,8 miljardi EUR** gadā.
- **Pasažieru tiesību pastiprināšana.** ES pasažierus, kas ceļošanai izmanto gaisa transportu, autotransportu (autobusu), dzelzceļa transportu un ūdenstransportu (jūras un iekšzemes ūdensceļi), aizsargā īpašs tiesiskais regulējums, kas praktiski ir unikāls visā pasaulē. Tomēr šo tiesību ievērošanā un izmantošanā vēl joprojām ir risināmas būtiskas problēmas gan juridiskā, gan praktiskā ziņā. Kā dažas no šādām problēmām var minēt aizsardzības līmeņa atšķirības atkarībā no transporta veida, pasažieru tiesību neievērošanas gadījumus un informētības par šīm tiesībām zemo līmeni. EP pētījumā norādīts, ka izmaksas, ko iedzīvotājiem un uzņēmumiem rada konsolidēta pasažieru tiesību satvara trūkums Eiropas Savienībā, ir vismaz **355 miljoni EUR** gadā.
- **Manipulācijas ar mehānisko transportlīdzekļu odometriem.** Līdz 50 % lietotu automobiļu, kas tiek tirgoti starp ES dalībvalstīm, tiek izmantoti odometri (instrumenti, ar ko mēra transportlīdzekļa nobraukto attālumu), ar kuriem veiktas nelikumīgas manipulācijas nolūkā palielināt transportlīdzekļa tirgus vērtību. Ievēstiem automobiļiem ir daudz augstāks manipulētu odometru rādītājs, un reģistrēto nobraukto kilometru skaits ir lielāks nekā valstu tirgos pārdotiem automobiļiem. EP pētījums liecina, ka Eiropas Savienībā pāri robežām pārdotos lietotos automobiļos izmantoto manipulētu odometru radītās kopējās ekonomiskās izmaksas ir vismaz 1,3 miljardi EUR gadā un ka saskaņā ar visticamāko krāpšanas līmeņa scenāriju ekonomikai nodarītie zaudējumi ir **8,8 miljardi EUR**.
- **Noteikumi par atbildību un apdrošināšana attiecībā uz autonomiem transportlīdzekļiem.** Pieaugošā satiklotu un autonomu transportlīdzekļu izmantošana būtiski ietekmēs autobūves nozari un, iespējams, radīs būtiskus sociālekonomiskos ieguvumus. Līdz 2050. gadam autonomi transportlīdzekļi Eiropas ekonomikai varētu radīt 17 triljonu EUR ieguvumu. Ir plaši pieņemts, ka autonomiem transportlīdzekļiem piemīt potenciāls glābt cilvēku dzīvību, līdz minimumam samazināt ceļu satiksmes negadījumu finansiālās izmaksas, uzlabot mobilitāti pilsētās, mazināt sastrēgumus un negatīvo ietekmi uz vidi, nodrošināt iekļaujošākus mobilitātes veidus vecāka gadagājuma cilvēkiem un cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un palielināt ražīgumu. EP pētījumā tiek lēsts, ka t. s. pieņemšanas līknes paātrināšana attiecībā uz autonomiem transportlīdzekļiem par pieciem gadiem, precizējot atbildības noteikumus Eiropas līmenī, nodrošinātu ekonomikas pieaugumu **29,6 miljardu EUR** apmērā gadā.

6. Sociālā Eiropa, nodarbinātība un veselības aizsardzība

(142 miljardi EUR)

- Vīriešu un sievietes darba samaksas atšķirības samazināšana (43 miljardi EUR)
- Darba ņēmēju labāka informēšana un konsultēšana (12 miljardi EUR)
- Sociālie uzņēmumi un savstarpējās sabiedrības (15 miljardi EUR)
- Ar nevienlīdzību veselības aizsardzības jomā saistīto jautājumu risināšana (72 miljardi EUR)

- **Viriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības samazināšana.** Neraugoties uz pēdējos gados īstenotajiem centieniem samazināt vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību, sieviešu bruto darba samaksa par vienu stundu ES ekonomikā joprojām ir par 16 % zemāka nekā vīriešu darba samaksa. Tā iemesls ir gan t. s. segregācijas efekts, gan diskriminācija darba samaksas jomā, taču vispārējā darba samaksas nevienlīdzība ietver arī atšķirību starp vīriešu un sieviešu nodarbinātību un nostrādāto stundu skaitu, un šādi zaudēti ienākumi no darba samaksas tiek lēsti 241–379 miljardu EUR apmērā gadā. Viriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības turpmāka samazināšana ne tikai ir vēlama pati par sevi, bet tai arī būtu pozitīva ietekme uz Eiropas ekonomiku, jo šī atšķirība mazina ekonomikas efektivitāti, tostarp liedzot optimālu darbaspēka sadali. Minētās atšķirības samazināšana palielinātu ražīgumu un apmierinātību ar darbu, kā arī mazinātu kadru mainību un ar tiesāšanos saistītus strīdus. EP pētījumā minēts, ka, samazinot vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību par vienu procentu, ekonomikas apjoms palielinātos par 0,14 %. No tā izriet, ka pat tad, ja ES darbība nolūkā palielināt darba samaksas pārredzamību un uzlabot piekļuvi dažādiem atvaļinājuma veidiem un elastīgiem darba noteikumiem samazinātu darba samaksas atšķirību tikai par 2,0 %, ES IKP palielinātos par 0,28 % jeb **43 miljardiem EUR** gadā.
- **Darba ņēmēju labāka informēšana un konsultēšana.** Saskaņā ar ES Pamattiesību hartu darba ņēmējiem ir tiesības uz atbilstošu informētības līmeni, un šī informēšana var labvēlīgi ietekmēt ekonomiku, it īpaši atlaišanas laikā, jo ir izrādījies, ka iepriekšēja informēšana šādos gadījumos veicina veiksmīgu pārcelšanu citā darbā, it īpaši tad, ja vienlaikus tiek nodrošināta palīdzība darba meklēšanā un apmācība. EP pētījumā par pašreizējā ES tiesiskā regulējuma iespējamo uzlabojumu izmaksām un to sniegto labumu tiek lēsts, ka tas varētu radīt ar efektivitāti saistītu ieguvumu aptuveni **12 miljardu EUR** apmērā gadā, it īpaši samazinot atlaišanas gadījumu skaitu (par aptuveni 22 %), kā arī samazinot darba devēju un darba ņēmēju konfliktu biežumu un smaguma pakāpi, no darba aiziešanas rādītājus un ar veselības aizsardzību saistītās izmaksas un palielinot iespējamību, ka darbinieki atradīs jaunu darbu.
- **Ar nevienlīdzību veselības aizsardzības jomā saistīto jautājumu risināšana.** Laba veselība un/vai iespējas baudīt pilnvērtīgu dzīvi slimības laikā ir viens no jebkuram cilvēkam svarīgākajiem dzīves kvalitātes aspektiem. Lai gan ES veselības politikas jomā ir tikai atbalstoša kompetence, piekļuve pārrobežu veselības aprūpei un paraugprakses labāka koordinēšana un veicināšana starp dalībvalstīm var sniegt ievērojamu labumu. No Eiropas Komisijas un citu institūciju veiktas to izmaksu analīzes, kuras saistītas ar būtisku nevienlīdzību veselības aizsardzības jomā gan starp ES dalībvalstīm, gan ES dalībvalstīs — kas rada situāciju, kad pie atsevišķām sociālām grupām piederošām vai atsevišķās apdzīvotās vietās dzīvojošām personām ir sliktāka veselība, — izriet, ka efektīvāka rīcība šajā jomā Eiropas ekonomikai nodrošinātu potenciālu ieguvumu līdz pat **72 miljardu EUR** apmērā gadā. Veselības dimensiju varētu apvienot ar citām ES politikām, piemēram, pastāvošo struktūrfondu ievērojamāku izmantošanu tādu projektu atbalstīšanai, kuri uzlabo veselības infrastruktūru, palielina pētniecību un apmācību un veicina veselīgāku dzīvesveidu un aktīvu novecošanu.
- **Sociālie uzņēmumi un savstarpējās sabiedrības.** Eiropas Savienībā ir divi miljoni sociālo uzņēmumu, kas nodarbina vairāk nekā 14 miljonus cilvēku. To juridiskā forma ir dažāda — fondi, kooperatīvi, savstarpējās sabiedrības, apvienības vai uzņēmumi —, un pašlaik nav Eiropas tiesiskā regulējuma, kas tiem palīdzētu pilnībā gūt labumu no vienotā tirgus. Saskaņotāka ES pieeja radītu ekonomisko un sociālo pievienoto vērtību, tostarp lielākus apjomradītus ietaupījumus, jo būtu iespējams piekļūt lielākam tirgum, samazinātas darījumu un izpildes nodrošināšanas izmaksas, uzlabotu piekļuvi finansējumam un publiskā iepirkuma līgumiem un, iespējams, lielāku pamanāmību un patērētāju uzticēšanos. Eiropas savstarpējā fonda vai Eiropas fonda jēdziens, kā arī ES sertifikācijas sistēma atvieglotu to darbību. Pēdējā no minētajiem gadījumiem Eiropas sociālās ekonomikas marķējums tiem varētu piedāvāt iespēju atšķirties no

citiem uzņēmumiem bez nepieciešamības reģistrēties atsevišķi katrā dalībvalstī un vienlaikus ļautu tiem izvēlēties savu darbību veikšanai vēlamo juridisko formu. EP pētījumā ir norādīts, ka pat tad, ja šāda darbība veicinātu nozares attīstību tikai par 2,0 %, tā radītu ieguvumu aptuveni **15 miljardu EUR** apmērā gadā.

7. Pilsoņu Eiropa (58 miljardi EUR)

- Ekonomiski aktīvu ES pilsoņu brīva pārvietošanās (53 miljardi EUR)
- Radošums un kultūras daudzveidība (0,5 miljardi EUR)
- Pārrobežu brīvprātīgā darbība (0,06 miljardi EUR)
- Bērnu, ģimeņu un mantisko attiecību aizsardzība (0,6 miljardi EUR)
- Uzņēmumu dibināšana un mobilitāte (0,26 miljardi EUR)
- Tiesiskā sadarbība un tiesvedība civillietās un komercietās (4 miljardi EUR)
- ES tiesību akti par administratīvo procedūru (0,02 miljardi EUR)

- **Ekonomiski aktīvu ES pilsoņu brīva pārvietošanās.** ES pilsoņiem ir tiesības meklēt darbu citā ES valstī, dzīvot šajā valstī un piekļūt tās darba tirgum. Viņiem ir jāmaksā nodokļi un jāveic sociālās nodrošināšanas iemaksas, un viņiem ir tādas pašas tiesības kā attiecīgās valsts valstspiederīgajiem. Tiek lēsts, ka 2017. gadā, pateicoties iespējai brīvi pārvietoties uz galvenajām galamērķa valstīm, tika iegūts papildu IKP 106 miljardu EUR apmērā. Ja tendence turpināsies pašreizējā tempā — citā dalībvalstī dzīvojošu nodarbināto darbības vecuma ES pilsoņu skaits laikposmā no 2007. gada līdz 2017. gadam palielinājās no 2,5 līdz 3,8 % —, brīvas pārvietošanās iespējas turpmākas izmantošanas rezultātā minētais rādītājs līdz 2027. gadam sasniegs 5,4 % jeb aptuveni 12 miljonus cilvēku. EP pētījumā minēts, ka šāds pieaugums ES ekonomikai nodrošinātu ikgadēju pieaugumu aptuveni **53 miljardu EUR** apmērā salīdzināmās cenās. Šī summa būtu ievērojami lielāka, ja aprēķinos tiktu ņemti vērā pārrobežu darba ņēmēji, norīkoti darba ņēmēji, naudas pārvedumi un ietekme uz publiskajiem ieņēmumiem.
- **Radošums un kultūras daudzveidība.** Kultūra ir viens no Eiropas svarīgākajiem aktīviem — 80 % iedzīvotāju uzskata, ka kontinenta kultūras daudzveidība padara Eiropu unikālu un piešķir tai īpašu vērtību. Kultūras un radošās nozares arī stimulē inovāciju, jo tās ik gadu rada IKP vairāk nekā 500 miljardu EUR apmērā un nodarbina 7,5 % no Eiropas darbaspēka. Kā dažas no risināmām problēmām, ar ko tām nākas saskarties, ir digitalizācija, tirgu sadrumstalotība, ierobežota darbaspēka aprīte un šķēršļi aizdevumu un pašu kapitāla pieejamībai, it īpaši ņemot vērā grūtības novērtēt nemateriālos aktīvus un mikrouzņēmumu pārsvaru šajā nozarē. Pētījumā minēts, ka, ieviešot jaunus finansēšanas mehānismus un vēl vairāk attīstot jau pastāvošos mehānismus — atvieglojot piekļuvi pašu kapitālam un līdzfinansējumam, tostarp izmantojot t. s. komercenģeļus un kolektīvo finansēšanu —, finansējuma deficītu šajā nozarē varētu samazināt par ceturtdaļu, un potenciālais IKP pieaugums varētu sasniegt **494 miljonus EUR** gadā.
- **Pārrobežu brīvprātīgā darbība.** Brīvprātīgais darbs, ko persona veic pēc pašas vēlēšanās, galvenokārt nevalstiskā organizācijā, bezpeļņas nolūkā, sniedz daudz labumu gan pašiem brīvprātīgajiem, gan attiecīgajām nozarēm un vietējām kopienām, kurām viņi palīdz. Tomēr brīvprātīgā darba pieejamību, it īpaši jauniešiem, tradicionāli ir ierobežojusi virkne regulatīvu un finanšu apgrūtinājumu. Kā dažus no šādiem apgrūtinājumiem var minēt pārrobežu juridiskas atzišanas trūkumu, kas liedz piekļuvi sociālā nodrošinājuma pabalstiem, un to, ka netiek konsekventi atzītas brīvprātīgā darba laikā iegūtās iemaņas. EP pētījumā tiek lēsts, ka šādu šķēršļu radītās izmaksas ir aptuveni **65 miljoni EUR** gadā, un Eiropas Komisija uzskata, ka, pieņemot, ka multiplikatora efekta koeficients ir četri, 50 000 dalībnieku tās jaunajā Eiropas Solidaritātes korpusā varētu nodrošināt ekonomikas pieaugumu 810 miljonu EUR apmērā gadā.
- **Bērnu, ģimeņu un mantisko attiecību aizsardzība.** Starptautisku pāru un ģimeņu skaits ES turpina pieaugt, jo aizvien vairāk cilvēku izmanto savas tiesības brīvi pārvietoties. EP pētījumā norādīts, ka pašreizējās nepilnības un neatbilstība ES tiesiskajā regulējumā, kas attiecas uz bērnu, ģimenes un mantisko attiecību aizsardzību pārrobežu situācijās, rada ikgadējas izmaksas

aptuveni **619 miljonus EUR** apmērā. Šīs izmaksas galvenokārt rada atšķirības dalībvalstu noteikumos un ES noteikumu interpretēšanā un piemērošanā, kā arī īpaša juridiskā statusa vai administratīvā lēmuma savstarpējas atzišanas kārtībā. Ir nepieciešama rīcība attiecībā uz bērnu pārrobežu adopciju, pārstāvību darba nespējas gadījumā, civiltāvokļa un īpašumtiesību atzišanu un ceļu satiksmes negadījumos nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu.

- **Uzņēmumu dibināšana un mobilitāte.** Eiropas uzņēmējdarbības tiesības ir svarīgs vienotā tirgus stūrakmens. Tās atvieglo tiesību veikt uzņēmējdarbību izmantošanu, mazina darbības slogu uzņēmumiem, uzlabo to konkurētspēju un veicina pārredzamību. Saskaņā ar *Eurostat* datiem Eiropas Savienībā 17 miljoni uzņēmumu ar ierobežotu atbildību rada ikgadēju pievienoto vērtību aptuveni 4,9 triljonu EUR apmērā. Tomēr uzņēmumi, kas vēlas pārcelties uz citu dalībvalsti, joprojām saskaras ar būtiskiem šķēršļiem, izmaksām un juridisko nenoteiktību, kas ierobežo tirgus integrācijas pakāpi. EP pētījumā norādīts, ka ES tiesiskā regulējuma uzlabošanai attiecībā uz uzņēmumu apvienošanu, sadalīšanu, pārveidošanu un starpniecību piemīt potenciāls radīt ar efektivitāti saistītu ieguvumu **264 miljonus EUR** apmērā gadā.
- **Tiesiskā sadarbība un tiesvedība civillietās un komerclietās.** Pārrobežu darījumos iesaistīto cilvēku un uzņēmumu skaits kļūst aizvien lielāks. Tomēr tiesību izmantošana citā dalībvalstī joprojām ir problemātiska. Atšķirības dalībvalstu civilprocesa noteikumos rada grūtības un izmaksas iesaistītajām pusēm un var radīt neuzticēšanos starp tiesu iestādēm attiecībā uz ārvalstu spriedumu atzišanu vai izpildi. EP pētījumā norādīts, ka legislatīvā darbība, ar ko ievieš kopējus ES minimālos standartus attiecībā uz civilprocesu, varētu samazināt izmaksas iedzīvotājiem un uzņēmumiem par 258–773 miljoniem EUR gadā. Turklāt ES darbība, lai paātrinātu komerciālu strīdu izšķiršanu, varētu radīt papildu Eiropas pievienoto vērtību vismaz **3,7 miljardu EUR** un, iespējams, pat 5,7 miljardu EUR apmērā gadā.
- **ES tiesību akti par administratīvo procedūru.** Ikvienam pilsonim ir likumā noteiktas tiesības uz labu pārvaldību viņa attiecībās ar ES iestādēm, struktūrām un aģentūrām. Pašlaik ES administratīvās tiesības ir ļoti sadrumstalotas, kas rada nenoteiktību, papildu izmaksas un kavēšanos. EP pētījumā norādīts, ka skaidrāka un konsekventāka pieeja, kas būtu izklāstīta ES tiesību aktos par administratīvo procedūru, privātpersonām samazinātu darījumu izmaksas un gaidīšanas laiku attiecībās ar ES administrāciju vismaz līdz **20 miljoniem EUR**.

8. Tieslietas un iekšlietas – migrācija un robežas (55 miljardi EUR)

- Likumīgā migrācija (22 miljardi EUR)
  - Patvēruma politika (22 miljardi EUR)
  - Robežkontrole un vīzu politika (10 miljardi EUR)
  - Pilsonības un uzturēšanās atļaujas iegūšana ar ieguldījumu shēmu palīdzību (notiek novērtēšana)
- **Likumīgā migrācija.** ES mērķis ir izstrādāt visaptverošu imigrācijas politiku, kas paredzētu taisnīgu un nediskriminējošu izturēšanos pret ES likumīgi dzīvojošiem trešo valstu valstspiederīgajiem. Tomēr joprojām pastāv vairākas nepilnības un šķēršļi, jo nav iekļautas un netiek īstenotas starptautiskās un ES cilvēktiesības un darba standarti un ES tiesiskajā regulējumā izmantotā nozaru pieeja neaptver visus ES likumīgi dzīvojošos trešo valstu valstspiederīgos. Iepriekšminētais savukārt veicina to, ka ES likumīgi dzīvojoši trešo valstu valstspiederīgie saskaras ar atšķirīgu nodarbinātības līmeni, pārāk augstu kvalifikāciju, zemāku darba kvalitāti, zemākiem ienākumiem un sliktākiem rezultātiem ilgtermiņa integrācijas ziņā. EP pētījumā tiek lēsts, ka turpmāka ES darbība likumīgas migrācijas jomā ekonomikai varētu radīt ieguvumu līdz pat **22 miljardu EUR** apmērā gadā. Papildu ieguvumu varētu panākt, risinot

problēmu, kas saistīta ar valstu politiku sadrumstalotību šajā jomā, jo tā pašlaik apdraud ES kā vienota kopuma spēju piesaistīt tai vajadzīgos darba ņēmējus un pētniekus.

- **Patvēruma politika.** Kopējās Eiropas patvēruma sistēmas (KEPS) un ar to saistīto pasākumu plānošanā un īstenošanā pašlaik ir vērojami būtiski strukturāli trūkumi un nepilnības. Tie norāda uz nepieciešamību risināt tādus jautājumus kā starptautisko un ES tiesību normu un vērtību labāka ievērošana, zemāks neatbilstīgas migrācijas līmenis uz ES, zemākas robežu drošības un uzraudzības izmaksas, lielāka patvēruma procesa efektivitāte un lietderība, ātrāka patvēruma meklētāju sociālekonomiskā integrācija, nodarbinātības un nodokļu ieņēmumu palielināšana un cilvēktiesību aizsardzības pastiprināšana atgriešanās valstīs. EP pētījumā norādīts, ka ekonomiskais ieguvums no iespējamo politikas risinājumu pieņemšanas šajās jomās būtu vismaz **22,5 miljardi EUR** gadā.
- **Robežkontrole un vīzu politika.** Negaidīti lielais migrantu pieplūdums pie ES ārējās robežas 2015. un 2016. gadā atklāja strukturālos trūkumus ES ārējās robežas pārvaldības politikā, it īpaši migrantu un patvēruma meklētāju identitātes pārbaudes ziņā. Šie trūkumi kopā ar bažām par iekšējo drošību noveda pie tā, ka vairākas Šengenas zonas valstis uz laiku atjaunoja iekšējās robežas. Papildus iekšējo robežu slēgšanas radītajiem ekonomiskajiem zaudējumiem — tiek lēsts, ka Šengenas zonas darbības apturēšanas izmaksas ir vismaz 10 miljardi EUR gadā, — šī situācija ir negatīvi ietekmējusi migrantus, uzņemošo valstu sabiedrību, to iedzīvotājus un uzticēšanos Eiropas Savienībai kā tādai. EP pētījumā tiek lēsts, ka ar minētajiem jautājumiem saistīto pastāvošo pasākumu izmaksas Eiropas ekonomikai sasniedz aptuveni 27,5 miljardus EUR gadā. ES neto ieguvums no vairāku politikas risinājumu pieņemšanas nolūkā novērst konstatētās nepilnības un šķēršļus, būtu vismaz **10 miljardi EUR** gadā (4 miljardi EUR robežkontrolei un 6 miljardi EUR vīzu politikai).
- **Pilsonības un uzturēšanās atļaujas iegūšana ar ieguldījumu shēmu palīdzību.** Vairākas dalībvalstis ir ieviesušas shēmas, ar ko piešķir pilsonību vai uzturēšanās atļauju apmaiņā pret ieguldījumiem attiecīgajā valstī — pazīstamas arī kā “zelta pases” un “zelta vīzas”. Dažos gadījumos ir tikušas paustas bažas par iespējām, kas tādējādi paveras korupcijai, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un/vai izvairīšanās no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešanai, kā arī par iespējamu vienotā tirgus kropļošanu un Eiropas pilsonības integritātes apdraudēšanu. Tiek aktīvi apspriestas vairākas ES iniciatīvas, kuru mērķis ir palielināt ar šādām shēmām saistīto pārredzamību, pārskatatbildību un uzticamības pārbaudi, un tiek novērtēts arī šādu darbību sniegtais potenciālais ieguvums ES ekonomikai.

9. Tieslietas un iekšlietas – drošība un pamattiesības (125 miljardi EUR)

- Pret sievietēm vērstas vardarbības apkarošana (23 miljardi EUR)
  - Vienlīdzīga attieksme un nediskriminēšana (0,5 miljardi EUR)
  - Cīņa pret organizēto noziedzību, korupciju un kibernoziēdzību (82 miljardi EUR)
  - Terorisma koordinēta apkarošana (16 miljardi EUR)
  - Procesuālas tiesības un ieslodzījuma apstākļi (0,2 miljardi EUR)
  - Datu aizsardzība (3 miljardi EUR)
- **Pret sievietēm vērstas vardarbības apkarošana.** Eiropā ar fizisku un/vai seksuālu vardarbību ir saskārusies viena ceturtdaļa līdz vienai trešdaļai sieviešu vecumā no 15 gadiem. ES līmenī nepastāv juridiski saistoši instrumenti, kas attiektos uz sievietēm, kuras cietušas no vardarbības. Līdz ar to profilakses, aizsardzības un palīdzības sniegšanas pasākumi ES valstīs atšķiras. ES ir parakstījusi Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (Stambulas konvenciju), kas pēc tās ratificēšanas būs saistoša gan

Savienībai, gan tās dalībvalstīm. EP pētījumā tiek lēsts, ka pret sievietēm vērstas vardarbības radītās kopējās sociālās un individuālās izmaksas ir aptuveni 230 miljardi EUR gadā, tai skaitā tiešais IKP zudums — aptuveni 30 miljardi EUR un ar krimināltiesību un civiltiesību sistēmas pastiprinātu izmantošanu saistītas izmaksas — 34 miljardi EUR. Ja ar Parlamenta atbalstīto politikas pasākumu palīdzību pret sievietēm vērstā vardarbība tiktu samazināta par 10 %, ieguvums ekonomikai būtu aptuveni **23 miljardi EUR** gadā.

- **Vienlīdzīga attieksme un nediskriminēšana.** Vienlīdzīgas attieksmes un nediskriminēšanas jēdzieni ir būtiski saistībā ar pamatvērtībām, uz kurām balstās Eiropas Savienība. Tomēr katru gadu viena piektā daļa ES iedzīvotāju saskaras ar kādu no diskriminācijas veidiem. Papildus diskriminācijai un pret sievietēm vērstai vardarbībai (sk. iepriekš tekstā), plaši izplatīta ir rasu diskriminācija, cilvēkiem ar invaliditāti ir grūti pilnībā izmantot savas tiesības uz neatkarīgu dzīvi, savukārt lesbietes, geji, biseksuāļi un transpersonas (*LGBT*) saskaras ar jauniem diskriminācijas un naida noziegumu uzplūdiem. Neraugoties uz spēkā esošajiem ES tiesību aktiem un darbību, Savienībā joprojām pastāv būtiskas nepilnības un šķēršļi vienlīdzīgai attieksmei un atbilstīgai naida noziegumu novēršanai, kriminālvajāšanai par tiem un kompensācijai. EP pētījumā norādīts, ka turpmāka ES līmeņa darbība atsevišķu jautājumu risināšanai, it īpaši nodrošinot spēkā esošo tiesību aktu labāku īstenošanu, pieņemot jaunus aizsardzības pasākumus attiecībā uz diskrimināciju, kas balstās uz reliģiju, ticību, seksuālo orientāciju, invaliditāti vai vecumu, un paplašinot pasākumus *LGBT* aizsardzībai pret naida noziegumiem, varētu radīt ekonomisku ieguvumu līdz pat **527 miljonu EUR** apmērā gadā.
- **Cīņa pret organizēto noziedzību, korupciju un kibernoziēdzību.** Organizētā noziedzība un korupcija darbojas savstarpēji pastipriņošā veidā. Organizētās noziedzības grupas mēģina panākt sev labvēlīgu noteikumu pieņemšanu, uzpērkot amatpersonas. Korupcija apdraud tiesiskumu, kas savukārt sniedz vairāk iespēju organizētajā noziedzībā iesaistītām personām. Līdz ar moderno tehnoloģiju attīstību organizētās noziedzības grupas ir paplašinājušas darbību līdz kibernoziēdzībai, piemēram, krāpšanu tiešsaistes maksājumos un izspiešanu, izmantojot jaunprogrammatūru. Starptautisko un ES tiesību aktu īstenošanas trūkums ir viens no galvenajiem šķēršļiem efektīvai ES un tās dalībvalstu cīņai pret minēto noziedzību. EP pētījumā norādīts, ka koordinētāka pieeja ļautu Eiropas ekonomikai ietaupīt vismaz **82 miljardus EUR** gadā.
- **Terorisma koordinēta apkarošana.** Terorisms joprojām ir viena no svarīgākajām problēmām, ar ko pašlaik saskaras ES. ES cīnās pret terorismu, atbalstot dažādus valsts līmeņa pasākumus un apmaiņu, tostarp tādus, kas novērš radikalizāciju un vervēšanu, pasākumus, kuri vērsti pret teroristu finansēšanu un ar kuriem regulē ieroču un sprāgstvielu valdījumu un iegādi, kā arī instrumentus, kuru mērķis ir stiprināt drošību pie Savienības ārējām robežām. Minētais ietver aktīvu sadarbību ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām. Tomēr teroristu darbības radītās izmaksas Eiropas Savienībā joprojām ir aptuveni **15,9 miljardi EUR** gadā. Likvidējot vairākas nepilnības un šķēršļus ES terorisma apkarošanas politikā, varētu efektīvāk novērst teroristu darbību un uzlabot kriminālvajāšanu par to.
- **Procesuālas tiesības un ieslodzījuma apstākļi.** Neraugoties uz ES līmenī veikto nozīmīgu darbību un sadarbību, par nozieguma izdarīšanu aizdomās turēto personu un personu, kas izcieš sodu, tiesības un ieslodzījuma apstākļi dalībvalstīs joprojām neatbilst starptautiskiem un ES standartiem. ES tiesību akti par aizdomās turēto personu tiesībām aprobežojas ar kopīgu minimālo standartu noteikšanu. Turklāt vispusīgi netiek risināti tādi jautājumi kā pirmstiesas apcietinājums, tādējādi vairākās ES dalībvalstīs veicinot cietumu pārpildītību. Šī situācija ietekmē attiecīgās personas un viņu ģimenes, kā arī sabiedrību kopumā. EP pētījumā tiek lēsts, ka pirmstiesas apcietināšanas pasākumu pārmērīga piemērošana Eiropas ekonomikai katru gadu izmaksā 162 miljonus EUR un Eiropas apcietināšanas ordera nesamērīga izmantošana — vēl 43 miljonus EUR, kas kopā veido **205 miljonus EUR** gadā.

- **Datu aizsardzība.** Saskaņā ar ES Pamattiesību hartu datu aizsardzība ir vienas no pamattiesībām, un, neseno pieņemot Vispārīgo datu aizsardzības regulu — kas attiecas uz publisko un privāto sektoru — un Tiesībaizsardzības direktīvu — kas attiecas uz policijas un tiesu iestāžu sadarbību —, saskaņotā un pozitīvā veidā tika atjaunināti iedzīvotāju datu aizsardzības standarti. Tomēr, vēl ir jāprecizē un jāvienkāršo noteikumi par e-privātumu elektronisko sakaru jomā, atjauninot šo jomu reglamentējošos tiesību aktus. Papildus pilsoņu tiesību aizsardzībai varētu paredzēt potenciālus ietaupījumus Eiropas ekonomikai aptuveni **3,25 miljardu EUR** apmērā gadā.

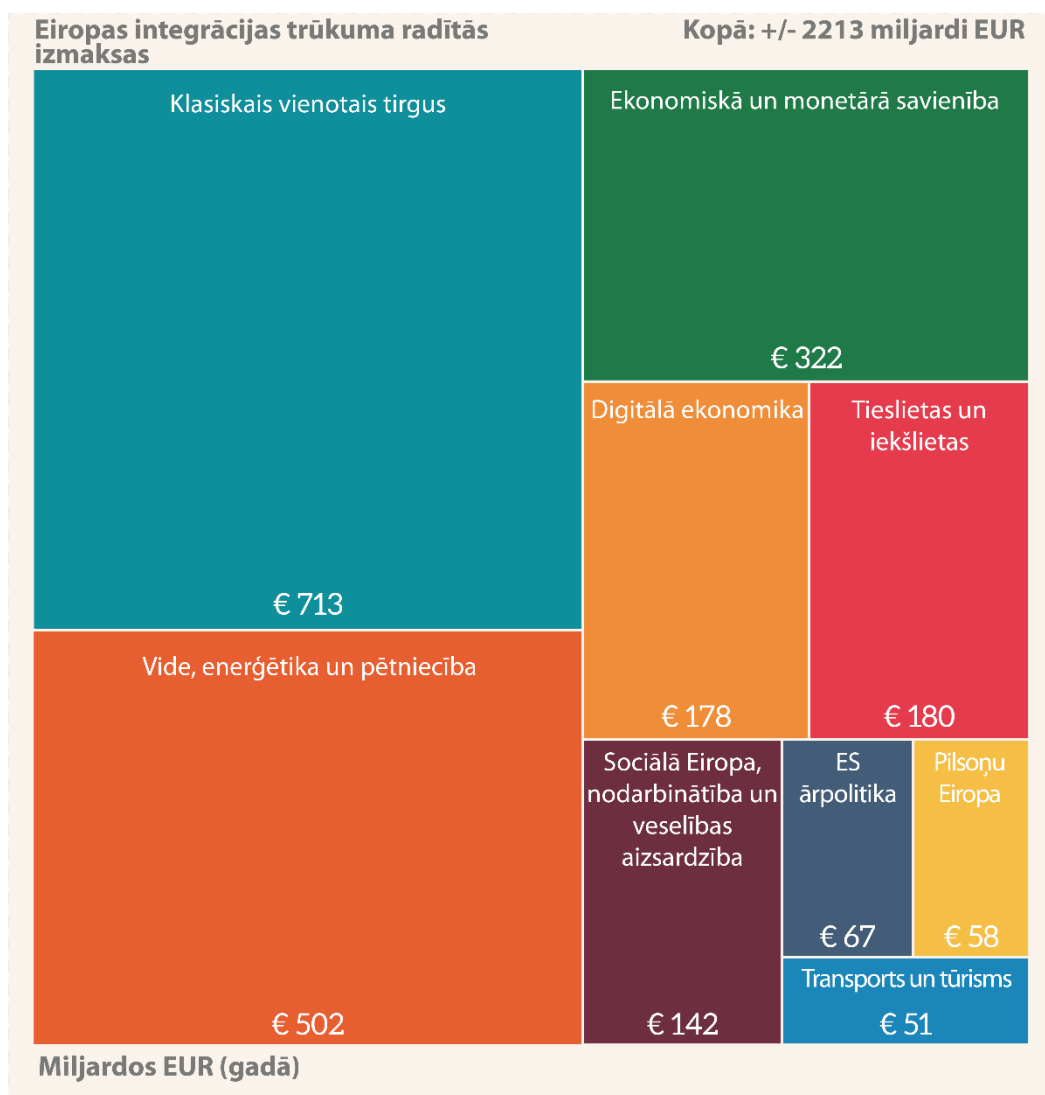
10) **ES ārpolitika** (67 miljardi EUR)

- Dublēšanās mazināšana drošības un aizsardzības politikas jomā (22 miljardi EUR)
  - Attīstības politikas koordinēšanas uzlabošana (9 miljardi EUR)
  - ES pilsoņu vispārējas konsulārās aizsardzības uzlabošana (0,9 miljardi EUR)
  - Starptautiskās tirdzniecības veicināšana (35 miljardi EUR)
- **Dublēšanās mazināšana drošības un aizsardzības politikas jomā.** Lai gan ES dalībvalstis kopā aizsardzības izdevumu apjoma ziņā ieņem otro vietu pasaulē — pašlaik budžetā ir paredzēti vairāk nekā 220 miljardi EUR gadā (un to pieaugums) —, tradicionālā bruņoto spēku un militārā iepirkuma sadrumstalotība, ko dažreiz atspoguļo aprikojuma nesavietojamība, rada nevajadzīgu pārklāšanos un dublēšanos; savukārt ciešāka sadarbība — it īpaši, ja to papildinātu ar lielāku aprikojuma standartizāciju un uzdevumu specializāciju — var nodrošināt lielāku efektivitāti. EP pētījumā norādīts, ka, neraugoties uz neseno gan ES, gan NATO vadībā panākto nozīmīgo progresu šajā jomā, efektivitātes ziņā vēl ir īstenojams ieguvums vismaz **22 miljardu EUR** apmērā gadā; šis uzskats sakrīt ar citu struktūru, tādu kā *Bertelsmann Foundation*, *McKinsey Global Institute* un Itālijas Starptautisko attiecību institūta, veikto pētījumu rezultātiem.
  - **Attīstības politikas koordinēšanas uzlabošana.** ES un tās dalībvalstis kopā ir nozīmīgākais dalībnieks globālās attīstības palīdzības jomā, oficiālajai attīstības palīdzībai izlietojot 76 miljardus EUR. Lai gan ES ir cieši iesaistīta globālo atbalsta efektivitātes kritēriju un instrumentu noteikšanā, tas, ka pastāv trīs dažādi ES palīdzības veidi — Eiropas Komisijas tieši sniegtā palīdzība, ar starpvaldību Eiropas Attīstības fonda (EAF) starpniecību netieši sniegtā palīdzība, pat ja to pārvalda Komisija, un dalībvalstu divpusēji sniegtā palīdzība — var mazināt efektivitāti un izraisīt dublēšanos un pārklāšanos. EP pētījumā norādīts, ka, uzlabojot koordināciju šajā jomā, it īpaši labāk koordinējot valstu piešķirumus, varētu panākt ar efektivitāti saistītu ieguvumu aptuveni **9 miljardu EUR** apmērā gadā, tostarp gan tiešos ietaupījumus, gan labākus rezultātus saņēmējvalstīs.
  - **ES pilsoņu vispārējas konsulārās aizsardzības uzlabošana.** Arvien lielāks skaits ES pilsoņu pārvietojas, ceļo un strādā ārpus ES robežām. Līgumi nodrošina viņiem tiesības uz diplomātisko un konsulāro aizsardzību valstīs, kurās viņu valsts nav pārstāvēta. Šāda pastiprināta diplomātiskā palīdzība varētu būt izdevīga ne tikai šiem ES pilsoņiem, bet arī, lai samazinātu atbalsta dublēšanās radītās nevajadzīgās izmaksas. Tiek lēsts, ka ES līmenī sniedzot vairākus diplomātiskus pakalpojumus, kurus pašlaik sniedz dalībvalstu diplomātiskās pārstāvniecības, varētu panākt aptuveni **860 miljonu EUR** ietaupījumu gadā.
  - **Starptautiskās tirdzniecības veicināšana.** Ņemot vērā gan preces, gan pakalpojumus, ES ir pasaulē lielākā tirdzniecības lielvara. Starptautiskajai tirdzniecībai būtu jāsniedz ieguvumi labklājības ziņā ar specializācijas un ražīguma palielināšanas palīdzību un jānodrošina piekļuve resursiem, kas vietējā tirgū ir pieejami ierobežotā daudzumā, un ārvalstīs ražotai tehnoloģijai un

inovācijai. Tajā pašā laikā ES cenšas nodrošināt, ka tās tirdzniecības politikas īstenošanā tiek ievēroti cilvēktiesību, darba, vides, veselības un drošības standarti un principi. Lai gan daudzpusējie (PTO) un divpusējie tirdzniecības satvari Savienībai ir ļoti svarīgi, pēdējā laikā progress tiek sasniegts otrajā no minētajām jomām. Eiropas Komisija ir novērtējusi, ka nesēn noslēgto brīvās tirdzniecības nolīgumu ar Jaunzēlandi, Austrāliju un Japānu sniegtais ekonomiskais ieguvums ir 2,1–35 miljardi EUR gadā, un tā sagaida, ka Transatlantiskā tirdzniecības un investīciju partnerība (TTIP) nodrošinās aptuveni 68 miljardus EUR gadā. Līdzīgi ilgtermiņa potenciālo ieguvumu no vēl viena ES brīvās tirdzniecības nolīguma ar nozīmīgu trešo valsti vai valstu grupu var pamatoti lēst aptuveni **35 miljardu EUR** apmērā gadā.

Eiropas integrācijas trūkuma radīto izmaksu attēlojums, 2019–2024

To 50 pilnajā pētījumā atrodamo ES politikas jomu saraksts, par kurām veikta detalizēta iespējamā ekonomiskā ieguvuma analīze

KLASISKAIS VIENOTAIS TIRGUS	29
1.Vienotā preču tirgus izveides pabeigšana	29
2.Vienotā pakalpojumu tirgus izveides pabeigšana	34
3.Patērētāju tiesību garantēšana	40
4.Sadarbīgās jeb dalīšanās ekonomikas attīstības veicināšana	44
5.Uzņēmumu ienākuma nodokļa apiešanas problēmas risināšana	48
6.Ciņa pret krāpšanu pievienotās vērtības nodokļa jomā	52
DIGITĀLĀ EKONOMIKA	55
7.Digitālā vienotā tirgus izveides pabeigšana	55
8.Interneta savienojamības veicināšana	60
9.Kiberdrošība	66
EKONOMISKĀ UN MONETĀRĀ SAVIENĪBA	70
10.Fiskālās politikas labāka koordinēšana	70
11.Banku savienības izveides pabeigšana	74
12.Kopējā noguldījumu garantiju sistēma	78
13.Kopējā shēma apdrošināšanai bezdarba gadījumā	82
14.Integrētāku kapitāla tirgu izveide	86
15.Viseiropas pensiju produkts	91

VIDE, ENERĢĒTIKA UN PĒTNIECĪBA	95
16.Klimata pārmaiņas	95
17.Ūdens resursus reglamentējošo tiesību aktu pastiprināšana	102
18.Integrētāks enerģijas tirgus ar lielāku energoefektivitāti	106
19.Pētniecības un inovācijas veicināšana	112
20.Robotika un mākslīgais intelekts	116
TRANSPORTS UN TŪRISMS	120
21.Eiropas vienotā transporta telpa	120
22.Tūrisma politikas attīstīšana	125
23.Pasažieru tiesību pastiprināšana	128
24.Manipulācijas ar mehānisko transportlīdzekļu odometriem	131
25.Noteikumi par atbildību un apdrošināšana attiecībā uz autonomiem transportlīdzekļiem	134
SOCIĀLĀ EIROPA, NODARBINĀTĪBA UN VESELĪBAS AIZSARDZĪBA	137
26.Vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības samazināšana	137
27.Darba ņēmēju labāka informēšana un konsultēšana	142
28.Ar nevienlīdzību veselības aizsardzības jomā saistīto jautājumu risināšana	146
29.Sociālie uzņēmumi un savstarpējās sabiedrības	149
PILSONU EIROPA	152
30.Ekonomiski aktīvu ES pilsoņu brīva pārvietošanās	152
31.Radošums un kultūras daudzveidība	157
32.Pārrobežu brīvprātīgā darbība	161
33.Bērnu, ģimeņu un mantisko attiecību aizsardzība	164
34.Uzņēmumu dibināšana un mobilitāte	169
35.Tiesiskā sadarbība un tiesvedība civillietās un komercietās	173
36.ES tiesību akti par administratīvo procedūru	176

TIESLIETAS UN IEKŠLIETAS:MIGRĀCIJA UN ROBEŽAS	179
37.Likumīgā migrācija	179
38.Patvēruma politika	183
39.Robežkontrole un vīzu politika	186
40.Pilsonības un uzturēšanās atļaujas iegūšana ar ieguldījumu shēmu palīdzību	190
TIESLIETAS UN IEKŠLIETAS:TIESU IESTĀDES UN PAMATTIESĪBAS	194
41.Pret sievietēm vērstas vardarbības apkarošana	194
42.Vienlīdzīga attieksme un nediskriminēšana	198
43.Cīņa pret organizēto noziedzību, korupciju un kibernoiedzību	202
44.Terrorisma koordinēta apkarošana	206
45.Procesuālās tiesības un ieslodzījuma apstākļi	210
46.Datu aizsardzība	214
ES ĀRPOLITIKA	218
47.Dublēšanās mazināšana drošības un aizsardzības politikas jomā	218
48.Attīstības politikas koordinēšanas uzlabošana	225
49.ES pilsoņu vispārējās konsulārās aizsardzības uzlabošana	229
50.Starptautiskās tirdzniecības veicināšana	233

Šis ir izvilkums no pētījuma, kurā apkopots pašlaik notiekošais darbs pie ilgtermiņa projekta, kura mērķis ir noteikt un analizēt Eiropas integrācijas trūkuma radītās izmaksas vairākās politikas jomās. Šī koncepcija, ko Eiropas Parlaments pirmo reizi izmantoja pagājušā gadsimta 80. gados, šajā pētījumā izmantota, lai mūsdienu Eiropas ekonomikā skaitliski izmērītu iespējamo ieguvumu efektivitātes ziņā, īstenojot vairākas Parlamenta nesēn atbalstītas politikas iniciatīvas — vai tas būtu plašāks un dziļāks digitālais vienotais tirgus, sistemātiskāka valstu un Eiropas aizsardzības politikas koordinācija vai ciešāka sadarbība nolūkā apkarot uzņēmumu ienākuma nodokļa apiešanu. Minētais labums galvenokārt tiek mērīts kā radītais papildu IKP vai publisko resursu racionālāka izmantošana.

Jaunākā analīze vedina uz domām, ka Eiropas (ES-28) ekonomika varētu gūt labumu vairāk nekā 2200 miljardu EUR apmērā, ja Savienības iestādes vairākās specifiskās jomās pieņemtu Parlaments atbalstīto politiku un ja šī politika pēc tam pilnībā tiktu īstenota desmit gadu laikposmā, proti, no 2019. gada līdz 2029. gadam. Minētais labums būtu divu triljonu euro dividende jeb ES kopējā IKP (2017. gadā — 15,3 triljoni EUR) pieaugums par aptuveni 14%. Ir iecerēts, ka pētījums sniegs ieguldījumu notiekošajās diskusijās par Eiropas Savienības politikas prioritātēm nākamajam piecu gadu institucionālajam ciklam (no 2019. gada līdz 2024. gadam).

Publicēja Eiropas Savienības Pievienotās vērtības nodaļa
EPRS | Eiropas Parlamenta Izpētes dienests

Šis dokuments ir sagatavots un paredzēts Eiropas Parlamenta deputātiem un darbiniekiem kā pamatinformācijas materiāls, lai viņiem palīdzētu parlamentārajā darbā. Par dokumenta saturu atbild tikai tā autors(-i), un tajā paustie viedokļi nav uzskatāmi kā tādi, kas atspoguļo Parlamenta oficiālo nostāju.

PE 631.745
ISBN: 978-92-846-5012-5
DOI: 10.2861/7853
CAT: QA-02-19-215-LV-N